

เรื่อง

ธนาคารแห่งชาติ

(117)

ของ

พระยาสุริยานุวัตร

นายมานิต วสุวัต

พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ
มหาอำมาตย์เอก พระยาสุริยานุวัตร

ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๕

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ศรีกรุง เชียงพานมอญ, พระนคร
นายกระแสร่วสุวัต ผู้พิมพ์โฆษณา กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๕

เรื่อง

ธนาคารแห่งชาติ

ของ

พระยาสุริยานุวัตร

2034

2034

มติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

"ธัมมเมหเว! ภักติธัมมทริ"

แปลว่า— ธรรมเวทย์! ข้อมอาหารกษัตริย์ประพจน์เป็นธรรม

ความหมาย=อัน กษัตริย์ ที่จะประพจน์ตน
เป็นธรรมให้จงได้ อดปาม่ข้อมอาหารออกจลัดใจนี้
จะส่งเสริมให้เพื่อนเชื้อถือ สัมคให้ร่วมสามัคคี
เป็นกำลังแรงแรงได้มั่นคง ภาทกว่าอคติ
สั้พระพรใด จะไม่หักรอมจำ ทำสขตามสามัคคี
ให้ กัลลสีกลอน้อ เรือมทวมลง —

พระยาสุริยานุวัตร

รัฐมนตรี

(จากหนังสือ 'เคื่อนใจเพื่อน' ของคณะรัฐมนตรี)

มติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

"อัมมิมเหว! รัชชดิฉัมมจารี"

แปลว่า— ธรรมวินัย! ข้อมอาหารกษัตริย์ประพฤติเป็นธรรม

ความหมาย—คือ กษัตริย์ ที่จะประพฤติตน
เป็นธรรมให้จงได้ โดยปามบ่อที่ต่อออกสู่โลกนี้
จะส่งเสริมให้เพื่อนเชื้อถือ สัมมกัณฑ์ร่วมสามัคคี
เป็นกำลังแพแรงไถ่มีนคง ทัชหากว่าอคติ
สู่พระพรใด จะไม่แท้กรอมจำ ทำสยดงามสามัคคี
ให้กำลังนี้กลั่นหล่อ เรืองนามลง —

พระยาสุริยานุวัตร

รัฐมนตรี

(จากหนังสือ 'เคื่อนใจเพื่อน' ของคุณรัฐมนตรี)

มหาอำมาตย์เอก พระยาสุริยานุวัตร
ถึงแก่กรรม วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๕
อายุได้ ๗๔ ปี ๕ เดือน กับ ๑๐ วัน

คำนำ

ก่อนลงคำนาน ข้าพเจ้าได้นำแม่พิมพ์ซึ่งถ่ายทำจาก 'ตราประจำตัว' และ 'ลายมือ' ของเจ้าคุณสุริยานุวัตร มาพิมพ์ไว้ โดยได้ถอดมาจากหนังสือ 'เคื่อนใจเพื่อน' ของคณะรัฐมนตรี ซึ่งพิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘. การที่ข้าพเจ้าเรียกว่า 'มติของพระยาสุริยานุวัตร' ตามที่พิมพ์ไว้ ก็เพราะมีความเข้าใจดังนี้ ในดวงตราของบนเนบปณกษัตริย์ ทเกิด พระอาทิตย์เป็นเครื่องหมาย ถึงราชันกุฎ 'สุริยวงศ์' ถัดลงมาเป็นอักษรย่อชื่อนามตัวของท่าน ที่เบื้องล่างมีประโยคบาติว่า "ธรรมโมหเวรภักติธรรมจารี" ข้าพเจ้าได้เคยเห็นท่านใช้แบบจดหมายของท่านมีดวงตราอย่างนี้ และได้เห็นท่านสรวนแหวนตราลักษณะเดียวกันประจำหัวอยู่เสมอ กับทั้งข้าพเจ้าได้ทราบมา ฟังจะได้ถอดแหวนตราลงนอกจากนิ้วของท่านก่อนหน้าถึงแก่กรรมเพียงวันเดียวเท่านั้น

ธัมโมหเว! ภักติธัมมจารี!

แปลว่า ธรรมเวย์! ย่อมอาภักติผู้ประพฤติเป็นธรรม

"ธรรมเวย์!" คำนี้ ถ้าพิจารณาถนัดถนเห็นได้ ว่ามีนัยะหมายถึงความของอาภักติหาญเพื่อความเป็นธรรม มิใช่เป็นคำอ่อนหวานระมุนระม่อม แต่เป็นคำอันแข็งแรงเพื่อต้องการความเป็นธรรมโดยผู้กล้าได้ ตั้งอยู่ในธรรมแล้ว

เจ้าคุณสุริยานุวัตร ได้ คงมติดอนชนไว้ประจำตัวท่านคงแต่ก่อนข้าพเจ้าเกิดหรือเมื่อใดก็ตาม แต่ข้าพเจ้าก็เคยเห็น โดยต้องท้าวท่านได้รักษามติของท่านจนไว้ คราบเท่าอายุขัย

ในหนังสือ 'พระบรมราชาวาท และ พระราชหัตถ์เลขา สมเด็จพระรามาธิบดีศรีรัตนมหาสุภาพางภรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชทาน

แต่หมาอำมาตย์เอก พระยาสุริยานุวัตร (เกิดขุนาค)’ ซึ่งคุณหญิงสุริยานุวัตร
พิมพ์ แจกในงานพระราชทานเพลิงศพของท่านเจ้าคุณครวณ มีพระราชดำรัส
ส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์ อันนำรู้ นำฟังในพฤติการณ์ของเจ้าคุณสุริยานุวัตร
อยู่ เป็น อัน มาก ก็ยังมีคำนำ ของ คุณหลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรี
ว่าการ กระทรวงการต่างประเทศกล่าวไว้ว่า

“ท่านได้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ”

“ท่านได้ ^{ได้} ทุ่มหน้าทำการได้ผลสมบูรณ์ในราชการทางทุก”

“ท่านได้กระทำการ (เรื่องนั้น) ซึ่งแทบกล่าวได้ว่าเป็นการปฏิวัติ”

“ท่านซื่อสัตย์ต่อความคิดความเห็นของท่าน”

“‘พระยาสุริยานุวัตร’ ยังได้ดำริที่จะ ปฏิวัติใน ทาง การคลัง ค่อยไปโดย
เปลี่ยนมาตราฐานเงินตราเป็น มาตราทองคำ และใช้ ^{ใช้} ดอลลาร์
แทนอัฐ”

“แม้จะอยู่ในวัยชรา แต่กำลังจิตต์ของท่านยังเข้มแข็งอยู่เสมอ”

ท่านผู้อ่านคงจะเห็นพ้องด้วยข้าพเจ้าแล้วในข้อที่ว่า เจ้าคุณสุริยาได้ ^{ได้} ทุ่ม
มติประจำตัวของท่านชนแล้ว ท่านก็ได้ประพฤติตามแนวนนพร้อมด้วยกำลังใจ
อันองอาจกล้าหาญจนตลอดอายุของท่าน สิ้นด้วยอรรถาธิบายที่ท่านได้เขียน
ไว้ ได้มีมติเห็นว่า “ความมานะอัน กล้าหาญ ที่ จะ ประพฤติตน เป็น ขรรมให้
จงได้ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด”

ข้าพเจ้าอยู่ ที่ตำบลสวนขาว ถนนกรุงเกษมติดกับบ้านของท่านมาช้านาน
ฟังย้ายไปอยู่บ้านภาพยนตร์เคียงสระกรุง ตำบลบางกอก เมื่อ ท่านได้ถึง แก่กรรม
แล้ว ท่านได้ ^{ได้} ฝากพระคุณต่อข้าพเจ้ามากมายทั้งในส่วนคดีและกิจการ ดังว่าท่าน
ได้ กรุณาและไว้นอเหนือใจต่อ ข้าพเจ้าเยี่ยงลูกหลาน

กิจวัตรประจำตัวของท่านคือการ เขียนหนังสือ และ ท่าน คงใจ เขียน

เพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติทั้งต้น ไม่ทางบนเทงเตย ความเห็นของท่าน
 มีต่าง ๆ และมากหลาย หนังสือพิมพ์ศรีกรุงไม่ใช่แห่งเดียวสำหรับแสดงความเห็น
 ของท่าน ท่านเคยเขียนลงในหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ก็มาก ตั้งแต่อดีตภาพ
 และเหตุการณ์

ความเห็นของท่านจะเป็นเรื่องอะไร ๆ ก็คงด้วยลักษณะ “ธรรมดา...”
 คือของอาจแฉะแฉ่งแรงเพื่อธรรมะ ท่านมีใจดำหาญมีใจน้อยจึงได้ กติกาเขียน
 ‘ทรัพย์สินคำศัพท์’ อันเป็นศัณฐานของ หลักประชาธิปไตย อันในสมัยสมัยบูรณาญา-
 ธิราชราช ถึง ๒ เดือน ต่อมาเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว ท่านเขียนชน
 อภิธรรมหนังสือ ‘เศรษฐกิจและการเมือง หรือ ‘ทรัพย์สินคำศัพท์’ เดือน ๓ ค่อน
 ข้างเจ้าชอนนำเอาคำของท่านมากถั่วไว้ในหนังสือ

ท่านได้กล่าวแก่ข้าพเจ้าว่า “ฉันแต่เรียนมาในทางนี้ ได้เห็นแจ้งว่า
 อะไรคือประโยชน์ของประเทศชาติ ฉันได้พูดเพื่อประโยชน์ของชน และได้พูด
 ตามความจริงฉันจะต้องกล่าวอะไร เมื่อพูดถึงผลย่อมจำเป็นจะต้องกล่าวถึงเหตุ
 ที่จริงฉันเขียนเพราะความจำเป็นแต่พอควรเท่านั้น”

ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๗-๒๔๗๘ นั้นท่านป่วยบ่อย ๆ ถึงกระนั้นท่านก็ยัง
 ออกคำเขียน เขียนจนใคร ๆ ต้องช่วยกันทดทานเพราะเห็นว่าท่านเจ็บเพราะ
 การเขียนหนังสือ แต่ท่านไม่ยอม ถ้าไม่ถึงกับหมดหมอนท่านเป็นต้องเขียน
 จนได้ เรื่องที่เขียนไม่มีอะไรอื่น ถ้วนแต่เรื่องทางและแนว นำให้ เป็น
 ประโยชน์แก่ประเทศชาติทั้งต้น เรื่องที่ท่านได้เคยพูดกับข้าพเจ้าอีกว่า “อายุ
 ฉันมานานแล้ว ยังจะให้มันยืนไปถึงไหนอีก ถ้าฉันเก็บเอาความหวังดีของประเทศ
 ชาติไว้แต่ในใจให้มันตายคาไปด้วยจะมีประโยชน์อะไร”

ความมุ่งหมายสำคัญของท่านคือเรื่องต่ง ‘ธนาคารแห่งชาติ’ หรือธนาคาร
 กลางของประเทศสยาม ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้คัดเอาเฉพาะแต่ความเห็น
 ของท่านในเรื่องนี้ที่ได้ลงในหนังสือพิมพ์ศรีกรุง มารวบรวมขึ้นเป็นเล่มสมุด ชื่อ

ความในความเห็นของท่านเหล่านั้นจะอธิบายในตัวเองว่าธนาคารแห่งชาติจะเป็น
ประโยชน์แก่ประเทศและประชาชนชาวสยามเพียงไร ทั้งจะอธิบายถึงคุณลุ่มบคิ
และความตั้งใจจริงของท่านผู้เขียน ว่ามีความรักประเทศชาติเพียงไรด้วย

ขอให้ ธนาคารแห่งชาติจงสำเร็จตามความมุ่งหมาย ของ
เจ้าคุณสุริยานุวัตร โดยเร็ว ประตุเทียบกับการใช้
ศตางค์แทนอัฐซึ่งเปนความคิดของท่าน แต่ยังมีทัน
ประกาศใช้ ท่านก็ลาออกจากตำแหน่งเสนาบดีกระทรวง
พระคลังเสียก่อนนั้นด้วยเทอญ ฯ

แม้ร่างกายเจ้าคุณสุริยานุวัตร ได้ดวงดับไปแล้วก็ดี แต่กิจการที่ได้กระทำ
เพราะความรักประเทศชาติอันแน่วแน่ของท่าน จะปรากฏเกียรติยศอยู่ไม่รู้เสื่อม
ถอย ขอท่านผู้รักประเทศชาติทั้งหลายที่ได้อ่านหนังสือนี้ โปรดอธิบาย
ขอให้ วิจารณ์ของเจ้าคุณสุริยานุวัตร ผู้ได้กระทำคุณประโยชน์อันดังามได้
แก่ประชาชนชาวสยามเป็นเนนกประการแด่ดวงน ต่ารงอยู่ในสุชคดียิ่ง ๆ ขึ้นไป
ด้วยเทอญ.

มานิต วสุวัต

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๘

เรื่อง
ธนาคารแห่งชาติ
ของ
พระยาสุริยานุวัตร

(คัดจากหนังสือพิมพ์ 'ศรีกรุง' ประจำวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๗)

นโยบายการบำรุงเศรษฐกิจของบ้านเมือง
ที่ตกต่ำให้กลับฟื้นคืนได้

เมื่อไร ธนาคาร ชาติของกรุงสยามจะตั้งขึ้นได้ เป็นเรื่องของคนทั้งชาติ
กระหาย อยากทราบ ความจริง ย่อมมาก เพราะได้ทราบ ว่า ตามโครงการ
ของธนาคาร ชาติที่พระยาสุริยานุวัตร เสนาบดีคลังเก่าได้ ร่างขึ้น เสนอขึ้น วาง
กำหนดไว้ว่า จะต้องลงทุนถึง ๒๐ ล้านบาท เพื่อจะขอตั้งธนาคารให้มีอำนาจ
ออก ขนบคร เงิน เชื้อ หนี้ได้ ถึง ๕๐ ล้านบาท ซึ่งจะได้ เอามาใช้หมุนเวียนต่าง
เงินตรา รวม ทั้งทุนด้วยจะ เป็นจำนวน ถึง ๗๐ ล้านบาท แต่จำนวน เงิน
มีข้อบังคับไว้ว่าจะเอาไปใช้แค่เฉพาะในสิ่งที่ มีค่าธรรมเนียม เป็นประกันอย่างมั่นคง
มีฉะนั้น ธนาคารก็จะทวงเงินให้ ไม่ได้ นอกจากการค้ำขอหนี้ขายหนี้และ
หากำไรในค่าปริวรรตแลกเปลี่ยนกับต่างประเทศ อย่างที่ธนาคารสามัญทำกันอยู่
ทั่วไป โดยที่จะไม่ให้เงินทวงหนี้ไปติดค้างอยู่ ไม่เกินกำหนด ๗ วัน ๑ เดือน
๓ เดือน ๖ เดือนเป็นอย่างช้าที่สุด โดยวัตถุประสงค์ที่จะเรียกเอาคืนเงินนั้นมา

๒ เรื่อง ธนาการแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

ใช้หมุนเวียนต่อไป นอกจากนั้น ห้ามไม่ให้ธนาการ รับจำนอง หรือค้ำที่ดิน
เรือกสวนไร่นา เหมืองแร่ บำไม่หรือค้ำเรือกำปั่น ซึ่งเป็นสิ่งอันไม่แน่นอนว่า
ราคาของเหล่านั้นจะยั่งยืนอยู่ได้ เป็นอันขาด วัตถุประสงค์ของ ธนาการ
นี้แค่จะช่วย เหลือ เกื้อกูลให้ ผู้ ชด ถน ายากจน แค่นั้นดีเสีย ชัดตรง ดี และ
มี ประกัน รับรองไม่ คำ กว่า ๒ ข้อ ใน ที่ สุด แม้จะ ขอ กู้ เงิน ไป ทำ ทุน เพียง
๕๐ บาท เมื่อ ธนาการ เห็น ว่า ผู้ กู้ และ ผู้ รับ ประกัน มี ฐานะมั่นคง พ้นอันตราย
แล้ว ธนาการ จึงจะ ยอม ให้ กู้ ไป ได้ กล่าว แต่ เพียง ผู้ กู้ ชด ถน ายากจน
เท่านั้น ธนาการจะ ทดรอง ทุน ให้ คง แต่ ๓๐ ถึง ๓๐ ด้านบาท ก็แทบจะไม่พอ
กับ ผู้ ที่ จะ ต้องการ

เมื่อ คิด ไป ถึง การ ลง ทุน คำ ก่า ไร ใน สิ่ง ที่ มี ของ อัน มี ค่า เป็น ประกัน รับรอง
อยู่ นั้น ธนาการ อาจ จะ ให้ กู้ ยืม ไป ทำ ทุน ได้ กว่า ๒๐ ด้านบาท กล่าว
คือ จะ ต้อง ทดรอง ใน การ ก่อ สร้าง ตลาด ซึ่ง เทศบาล ท้อง หลาย ท้อง พระราช
อาณา เขต จะต้อง การ กู้ ยืม ไป ทำ ทุน หา ก่า ไร เก็บ ค่า เข้า หรือ คิด ถอน ปลด
สร้าง ห้อง แแถว และ ตึก ร้าน ใน ท่า เถ ที่ ของ เทศบาล เพื่อ จะ เก็บ ค่า เข้า มา ใช้ คืน เงิน
กู้ ได้อย่างแน่นอน ไหน ยิง จะ มี การ ก่อ สร้าง สะดวก การ ทำ ไฟฟ้า สืบ น้ำ ประปา
การ ทน น้ำ จน ที่ สุด ถึง การ ลง ทุน สร้าง รถ และ เรือ บรรทุก สิ้น ค่า ประกอบ การ
คมนาคม เหล่านั้น เงิน ๒๐ ด้านบาท จะ ไม่ เพียง พอ ความ ต้องการ ของ เทศบาล
จังหวัด อำเภอ และ หมู่ บ้าน เสีย อีก

จ่ายเงิน จำนวน มาก ถึง ๘๐ ด้านบาท ไป ท้อง พระราชอาณา เขต ได้ เช่นนี้ ก็
เป็นอัน เห็น แน่ ได้ ว่า เศรษฐกิจ ของ บ้าน เมือง จะ กลับ พ้น วิกฤต ชน ได้ โดย เร็ว
เงิน ทอง หรือ ธนบัตร เป็น แต่ กระ แฉ่น คง ราคา ซื้อ ขาย กัน กระ แฉ่น คง ไป ถึง มี ผู้ ไ้
ผู้ นก จะ เขา ไป ใช้ จำ กรร มกร ทำ ประโยชน์ หรือ ขอ ของ มา ใช้ ใน การ ค้า ขาย
ได้ รอบ ไป ก็ ครอง กหนักดี กระ แฉ่น คง จะ เป็น เครื่องมือ ใช้ หมุน เวียน ใน การ
ค้า ได้ ตลอด ไป กระ แฉ่น คง เดียว เช่น เงิน บาท สามารถ จะ ใช้ ได้ หลาย สิบ หลาย

เรื่อง อนาคตแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

๓

ร้อยครั้ง เพราะไม่เหมือนกับผลไม้ ทบรีโลกแล้ว ก็เป็นอันค้นหายไปในไม่ช้า
อะไร เหลือติดอยู่ นอกจาก ที่จะ เป็น อาหาร เติง ของ ผู้บริโภคไป ส่วน
หนึ่งเท่านั้น

ข้อสำคัญใหญ่สำหรับอนาคตนั้น จะทดลองทูลให้ ผู้ใด ก็ ยอมรับ ก็
ต้องให้ ผู้ใด นั้น ชื่นชอบเสียก่อนว่า จะได้ คือกอบเบย และ คณทน กับ คน มา ได้ ทุก ราย
ไป เมื่อ เป็น เช่น นั้น แล้ว อนาคต ของ ชาต ก็ มี แต่ จะ รุ่งเรือง อยู่ เสมอ ไม่ มี
หายนะ จะ เกิด ขึ้น ได้ เว้น เสีย แต่ จะ เป็น การ เติง ด้วย ทม นุษย์ ชรรมา จะ บ่ง กัน
ได้ เช่น ภัย ทาง การ สงคราม อคคภัย และ อทกภัย เป็นต้น

นอกจาก การ คช อนาคต ของ ชาต นั้น เรายัง ได้ ทราบ นโยบาย ของ
รัฐบาล เจ้าคุณ พหลฯ คือ ไป อีก ว่า ท่าน จะ ให้ รัฐมนตรี กระทรวง คช เรียกว่า
เขา ทน ดำรง ที่ ฝ่าย ได้ ใน เมือง ต่าง ประเทศ เข้า มา ได้ เสีย ใน มือ ให้ ต้น เจริง จำนวน
เงิน ๑๕๐ ล้าน บาท ซึ่ง เมื่อ เขา เข้า มา ได้ ใน มือ แล้ว รัฐบาล ก็ จะ
มี ก้าตัง ประกอบ การ งาน ต่าง ๆ นานา ๆ ที่ กระทรวง ทบวง การ ทั้ง หลาย ได้ คช
โครงการ นั้น ได้ หาก ไม่ มี เงิน ใช้ พอ โครงการ นั้น ก็ ดำเนิน ไป ไม่ ได้
ตาม ความ คิด เมื่อ รวม เงิน ทน ดำรง ๑๕๐ ล้าน บาท ทน ดำรง เข้า กับ เงิน เชื้อ
หิน ของ อนาคต จะเป็น จำนวน เงิน ถึง ๑๕๐ ล้าน บาท ถ้า ได้ เขา ออก มา ใช้
ทำ ชุระ คือ ไป ได้ ก็ ไม่ มี ที่ สงสัย เลย ว่า ฐานะ ทาง เศรษฐกิจ ของ เรา จะ ไม่ เพียง พ
ชนใด ทน ดา เห็น ลักษณะ การ สงทุน ทำ ผล ประโยชน์ ตาม สมัย บั จุ บัน
มี ย่อม ว่า จะ ทำ อะไร ก็ ต้อง ทำ กัน โดย ชน นาน ใหญ่ ให้ ได้ สำ เร็จ ไป ใน น้อย เวลา
ที่สุด ที่ จะ ทำ ได้ กล่าว คือ ถ้า จะ ทำ การ เพาะ ปลูก พืช พันธุ์ ไม่ หรือ ษณู ษณู ชาต
อย่างใด ก็ ต้อง ทำ กัน โดย ชน นาน ใหญ่ ที่ ของ อาศัย เครือง จักร เป็น ก้าตัง
จึง จะ ทำ ลุล่วง ไป ได้ โดย รวด เร็ว จะ ชด คช ของ หรือ ทำ ถนน หนทาง รวดยนต์ เติง
สายใด ก็ ให้ ระดม แรง คน งาน ตั้ง ร้อย คช พัน ทำ เสีย พร้อม กัน ใน ขณะ เดียว
พอ ที่ ว่า ตาม ชรรมา การ ทำ ถนน และ คช ของ นั้น ถ้า จะ สำ เร็จ ลุล่วง ได้ ก็ ต้อง

๔ เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

คอยไปคงหลายปี เพราะไม่มีทุนพอจะใช้ ในชั้นหลังนี้ มีทุนพอแล้ว ก็
ต้องรับชุดคดของหรือทำหนทางนั้น ด้วยหนึ่งๆ ให้ถูกต้องไปได้ ในน้อยเดือน
เมื่อคดองและถนนด้วยโตดำเร้วแล้ว ผลประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมที่จะ
เกิดขึ้น จะคงกันได้ ในทันที การคมนาคมด้วยโตดำเดินได้สะดวกแล้ว การ
ทำมาค้าขายที่คดองอาศัยทางนั้นจะสะดวกยิ่งขึ้น และค้าขายได้รวดเร็วขึ้นตาม
กัน หรือจะว่าทางการเพาะปลูกฝ้าย, ปอ, และบ้านที่เป็นไม้ล้มลุก ถ้าได้
ใช้เครื่องจักรแทรกเคอร์ช่วยแล้ว ก็ถ้ามารถจะทำในสิ่งเดียวกันได้แต่แม่ไฟศาล
กว้างใหญ่ไปคงหลายพันหลายหมื่นไร่ในเวลาอันน้อย ถ้าเป็นไม้ใหญ่ที่คดอง
คอยเข้าคง ๓๐ ปี จึงจะผลิดอกออกผล แม้จะลงทุนทำให้ดำเร้วไปก็
ถ้ามารถจะทำได้ เพราะดอกและผลที่จะเกิดขึ้นนั้น อาจจะได้ขายได้ทุนกลับ
คืนมาอีกหลายเท่าในกำหนด ๓๐ ปี เพียง ๓๐ ปีนี้ ถ้าใช้ดอกเบี้ยเงินก็เพียง
ร้อยละ ๕ ต่อปี ในกำหนด ๓๕ ปี จะเป็นจำนวนเงินคืนชนคดองมากจนออก
เท่าตัว หรือคืนเงิน ๓๐๐ บาท คิดดอกเบี้ยทบทุนเรื่อยไป ทุนนั้นจะต้อง
ทั่วคุณเป็น ๒๐๐ บาท คิดแค่เพียงเท่านี้ การปลูกพันธุ์ไม้ใหญ่ก็ได้คืน
ทุนกลับคืนพอเสียแล้ว

การทรวินยาสจะลงทุนมากมายตามทกถาดอนนั้น จำเป็นจะต้องแบ่งออก
เป็น ๒ แผนก แผนกหนึ่งจะต้องอาศัยเงินของกระทรวงการคลัง ที่เป็นราย
ได้จากภาษีอากรตามงบประมาณรายปี ไม่ใช่จะทำให้ชักเอาคืนทุนค่าออก
ใช้ทีเดียว แต่ต้นทุนสำหรับการค่านั้น จะใช้เท่าไรก็เป็นอันว่าคงได้
คืนทุนกลับคืนมาได้ โดยแน่นอน จึงจะลงทุนไปได้

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติของพระยาสุริยานุวัตร

๕

(คัดจากหนังสือพิมพ์ 'ศรีกรุง' ประจำวันที่ ๓ กรกฎาคม พ. ศ. ๒๔๗๗)

ธนาคารแห่งชาติ

ในหมู่นักชาตินิยม กระทั่งว่ารัฐบาล กำลังจะ คิดตั้ง ธนาคาร
ของชาติ เราจึงถือเอา โอกาสนี้มาพูดถึงแผนกเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการ
การค้าต่างประเทศ เพื่อแนะนำ ให้ ท่านทั้งหลายเข้าใจถึงเรื่องการจัด
ธนาคารให้แจ่มแจ้ง ดังต่อไปนี้

สรรพสิ่งทั้งปวงที่จะอำนวยความสะดวกให้เจริญได้นั้น ต้องอาศัยความต้องการ
หรือความปรารถนา (Demand) อยากได้สรรพสิ่งทั้งปวงหมดแล้วจะซื้อขายแลกเปลี่ยนกันได้

เมื่อมหาชนมีความต้องการสิ่งใดแล้ว ความต้องการนั้นจึงจะต้อง
ให้มีคนทำงานออกแรงไปหาของอันนั้นมาส่ง (Supply) หรือขายให้ แก่ผู้ที่
จะต้องการ

หญิงชายทุกคนตั้งแต่เกิดมา ต้องได้รับผลของต้นทุนที่บรรพบุรุษหรือ
บิดามารดาได้ก่อสร้างไว้ เช่น ย่าเฒ่าและที่อาศัย ตั้งแต่เกิดมาได้อาศัย
ทุนเดิมเช่นที่กล่าวมาแต่เดิม เมื่อมีอายุเติบโตมีความคิดและแรงสามารถทำการ
งานได้ และมีนิสัยประพฤติตนเป็นปกติแล้ว ความคิดทั้งหลายนั้นก็เกิด
เป็นทรัพย์ขึ้นในตัวเอง ถึงจะไม่มีเงินทองสำรองเป็นทุนอยู่ เมื่อมีความคิด
และความสามารถของคนนั้นมาคิดจะแลกเปลี่ยนเอาทรัพย์หรือแรงงานของผู้อื่น
มาใช้ได้แล้ว ผลที่เกิดขึ้นก็จัดว่าเป็นทรัพย์ได้ทั้งสิ้น

ยกตัวอย่างว่า เด็กชายผู้หนึ่งเป็นบุตรของช่างไม้ บิดาได้ให้ความ
ศึกษา ใ้การให้เป็นผู้ช่วยจนเติบโตก็จะเป็นอิสระแล้วไม่ต้องพึ่งบิดามารดา
ความรู้ ความชำนาญและมีมือที่โตไว้นั้นก็เกิดเป็นทุนทรัพย์ขึ้นได้ ในตัวเอง

๒ เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

คือไปผู้ต้องการ^{๕๔}ของผู้^{๕๕}ไปใช้ ทำประโยชน์^{๕๖}อย่างใด ผู้ต้องการก็
จำเป็นจะต้องจำวนโดยที่จะนำของอันมีค่ามาแลกเอาแรงงานของช่างไม้คน
นั้นไป จะให้เงินทองหรือให้ของอะไรก็ตาม ถ้ามาแลกเปลี่ยนพอใจกันทั้ง
สองฝ่าย ก็เหมือนว่าการแลกเปลี่ยนนั้นจะเกิดเป็นทรัพย์สิน^{๕๗} ซึ่งที่ไม้มากแลก
เปลี่ยนจะเป็นทรัพย์สินไม่ได้ เพราะไม่มีใครจะต้องการ โดยเหตุที่ถ้าถามจริง
จัดได้ว่าความต้องการ^{๕๘}ของมาก่อน ทรัพย์สิน^{๕๙}มาแลกเปลี่ยนจึงจะเกิดขึ้นได้

นายธนาคารซึ่งมีเชาจะอนันต์ มีนิสัยชอบตรงจนคนเชาถอนเงินมาฝาก
นายธนาคารเขียนใบเสร็จขอเงินฝากนั้นไว้ว่า ผู้ฝากจะต้องการเงินคนเมื่อใด
นายธนาคารจะใช้เงินเท่าที่ฝากไว้ให้ทันที แต่เมื่อนายธนาคารได้เขียนสัญญา
ให้ผู้ฝากแล้ว ก็เหมือนว่านายธนาคารมีสิทธิ์ที่จะเอาเงินฝากนั้นไปให้เจ้าจำนำ
อื่นๆม்க่อไปก็ได้

ในขั้นต้น เพราะเหตุที่นายธนาคารมีความคิดดี ประกอบทั้งความประ
พฤติและนิสัยชอบตรง คุณสมบัติของนายธนาคารจึงกลายเป็นทรัพย์สินอันมีค่า
ไปได้ คือไปนายธนาคารได้รับเงินฝากประจำและเงินฝากกระแสรายวันมาก
จนครั้งใด ก็ทำตราสารสัญญาใช้เงินซึ่งเป็นความเชาของธนาคารกระจาย
แผ่ไพศาลย์ ออกเสมอไป จนที่สุดนายธนาคารจะพิมพ์ตราสารสัญญาใช้เงิน
ให้แก่มวลเมื่อเวลาต้องการได้ทันที หรือจะพิมพ์เป็นรูปชนบัตร์ออกใช้ เป็น
เงินหมุนเวียนอยู่ในบริเวณธนาคารนั้นก็ได้ ถ้าหากว่านายธนาคารมีเงินตรา
สำรองไว้พอที่จะแลกเอาชนบัตร์กลับคืนตามสัญญาในชนบัตร์นั้นได้ เมื่อถึงตอน
นั้นก็เป็นอันจบการเชาหนี้เสร็จสิ้นไปได้ นายธนาคารต้องเก็บชนบัตร์นั้นไม่
จำหน่าย ออกไป จนกว่าจะมีผู้ต้องการให้ชนบัตร์นั้นและเมื่อถูกลูกมีค่ามา แลก
เปลี่ยนเขาไป

การขอเชาและขายเชาทุกอันเป็นดังสำคัญในการค้าขายทั่วไป

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

๗

เหรียญกระดาษเงินและทองซึ่งรัฐบาลพิมพ์ ขึ้นไว้เป็นเงินตรา นั้น จะใช้
ได้ ดึกต้องอาศัยความเชื่อถือของพลเมืองเป็นใหญ่ นอกจากนียังมีตราสาร
ต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปก็ใช้แทนเงินทองได้ เหมือนกัน ถ้าหากว่าผู้เชื่อถือ
เช่นธนบัตรของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ (Treasury note) ธนบัตร ของ
ธนาคาร (Bank note) พันธบัตรของรัฐบาล (Government bond) ตรา
สารสัญญาใช้เงิน (Promissory note) ตัวแลกเงิน (Bills of exchange)
ใบสั่งจ่าย (Cheque) เอกสารรับประกัน (Security) ใบรับประกันเงินฝาก
ของธนาคาร (Deposit receipt)

สรุปได้ ความว่าสิ่งที่มีผู้ เชื่อถือว่ามูลค่าแลกเปลี่ยนได้จริงแล้ว ก็รวม
ความได้ว่าการค้าขายในเมืองต้องเป็นแต่เชื่อและเห็นเท่านั้น เอกสารและตราสาร
ทั้งหลายที่กล่าวมา รวมกันเข้าจะเรียกได้ว่าเป็นคะแนนใช้แทนเงินตรา ที่ใช้
หมุนเวียนกันอยู่ (Currency) ในบ้านเมืองทั่วไป ลักษณะของเงินตราและ
ธนบัตรมีอยู่ ว่าที่ตรงคะแนน ซึ่งผู้ทรงไว้ เป็นเจ้าหนี้แก่คนทั้งหลายในค่าแรงที่
ออกไปแล้ว แต่จะไม่ได้ สิ่งที่มีค่าแลกเปลี่ยนตอบแทนจนกว่าผู้ถือจะได้จำหน่าย
ออกไป และก่อนนั้นไป ผู้ใดได้รับคะแนน ผู้นั้นก็จะเป็นเจ้าหนี้แก่คนทั้งหลาย
เป็นลำดับเนื่องไปอีก เพราะฉะนั้นคะแนนทั้งหลายที่กล่าวมา จึงเป็นเงินใช้
หมุนเวียนในบ้านเมือง (Currency)

แต่จำนวนเงินทองที่มีอยู่ นั้นหาเพียงพอที่จะรับรองแลกเอกสารเชื่อหนี้
ทั้งหลายที่ใช้ เป็นเงินหมุนเวียนอยู่ในบ้านเมืองได้ ไม่ หากว่าเอกสารสัญญา
ที่ใช้ หมุนเวียนแทนเงินอยู่ เมื่อชำระหนี้กันเสร็จสิ้นไปแล้ว เอกสารเหล่านั้นก็
อันสิ้นอายุที่จะใช้ ได้ต่อไป การค้าขายบวก ลบ หักกันเป็นธรรมดา เข้มแข็งเช่นที่
กล่าวมานี้

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

(ก๊ตจาก หนังสือพิมพ์ "ศรีกรุง" ประจำวันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๔)

๕ การตั้งธนาคารชาติ

ผลของการที่เศรษฐกิจยังคงต่ำลงเสื่อมไป โดยที่โลกได้รับผลกระทบ
แรงของมหาสงครามอย่างแรงด้วย อันที่จริงหาใช่เป็น ความผิดของปวงชน
ชาวสยามไม่ ที่เราได้พุดอวยรับความยากจนลงนั้น ก็ด้วยเหตุอย่างเดียวกันที่
ในทวีปยุโรปต่างก็บำรุงการหักลดกรรม ลดค่ากรรม และการรูดกรรมของเขา
อย่างเข้มงวดลดขัน ปัญหาใหญ่เวลานี้จึงเป็นอันว่าเราจำเป็นต้องตั้งธนาคาร
ของชาติขึ้นก่อนที่จะทำอะไรหมด เมื่อได้ ตั้งธนาคารสำเร็จแล้ว การค้า
ต่างประเทศอย่างนี้จะจำเริญขึ้นได้ แค่นี้ก็ต้องคอยไปจนถึง ๒ ปีข้างหน้าฐานะของ
แผ่นดินนี้จะจำเริญขึ้นพร้อมกัน

ถ้ามีการรูดลดตอนก็จะมผลทำให้เรือกាប់ใหญ่ในมหาสมุทรเข้ามาจอดใน
แม่น้ำเจ้าพระยาได้ โดยสะดวก การขนสินค้าส่งออกนอกประเทศจะเป็นการ
ประหยัดทรัพย์ ได้ เป็นอันมาก ทกวันนี้เราต้องเสียค่าต่ำเตี้ยขนลงหลายทอด
หลายชั้นนัก เมื่อคิดค่าเตี้ยสินค้าแล้ว ตั้งเพียงถึงเรือใหญ่ที่จอดอยู่นอก
ต้นดอนจะมากยิ่งไปกว่าจะส่งสินค้าจากกรุงสยามไปเพียงเมืองเชียงไฮ้หรือเมือง
สิงคโปร์หลายเท่า ปากน้ำเจ้าพระยาอันกว้างใหญ่ ที่น้ำเค็มไหลเข้าออกได้
โดยสะดวกนั้น เมื่อรูดลดตอนแล้วเราจะได้ ดินถมทำท่าขนได้ ในที่ควรจะทำ
หลายแห่ง ถิ่นน้ำเค็มออกไปทางปากน้ำเจ้าพระยาได้อย่างดี ที่จะต้องเสียเวลา
ถึงสองปี ตามที่คนของสันนิบาตชาติได้ตรวจแล้วนั้น เขารับประกันได้แน่นอน
ว่ากรุงสยามจะได้รับผลดีฝ่ายเดียว แต่เมื่อพูดถึงวิชาเทคนิคแล้วก็ยากที่คน
สามัญจะเข้าใจได้ชัดแจ้ง จึงจำเป็นจะต้องคอยให้ ผู้ชำนาญของสันนิบาตชาติ
ตรวจตราให้ละเอียดเสียก่อน เขาจะประมาณว่าเราจะต้องลงทุนเพียง ๓๐ ล้าน
บาท ในกำหนด ๒ ปีต่อไป คงอนันจะเป็นอันสำเร็จได้แน่นอน งบประมาณ

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

๗

ที่เขาจะทำเช่นนี้นั่น คคือการได้แน่แล้วว่าจะมีทางเสียเป็นค่าใช้จ่ายไม่ถึง
ถึงจำนวนเงินที่เขาได้กระดง เขาจะได้เพื่อชาติเพื่อเกิดมากมายแล้ว รัฐบาล
แต่เพียงเท่านั้นก็คงยุติในเรื่องการขาดสิ้นคนไว้ต่างก่อน

ต่อไปรัฐบาลจะต้องวางนโยบายทางเศรษฐกิจ ขอให้รัฐบาลแทนราษฎร
รับผิดชอบเสียก่อน เพราะเมื่อเราจะตั้งธนาคารชาติขึ้นนั้น ข้อสำคัญใหญ่
เราจะต้องผลจากการข้อผูกมัดกับปอนด์สเตอร์ลิง อังกฤษ พร้อม กันกับที่เราจะ
เปิดเป็นฐานมาตรฐานของอย่างเดิม ทองอย่างเดียวกับที่เราจะเกาะเขาเป็นทอง
ได้แน่นอน ถึงอย่างไรก็ตามก็ต้องเป็นต้นบิลของประชาชนทั่วโลก ถ้าเรา
ตั้งธนาคารขึ้นสำเร็จตามโครงการที่พระยาสุริยานุวัตรได้วางไว้ ในหนังสือ
เศรษฐกิจและการเมืองแล้ว รัฐบาลจะให้ความเชื่อมั่นแทนเงินทองได้ตั้ง๒๐ด้าน
บาท บรรยายคือ ทุนของธนาคารชาติ๒๐ด้านบาท จะได้สนับสนุนจาก
รัฐบาลให้ออกชนบัตรการเชื่อหนี้ได้๕๐ ด้านบาท มีทุนสำรองเช่นนี้ ถ้าระพัด
การอุตสาหกรรม การกลั่นกรองในบ้านเมืองจะอาศัยได้ทั่วไป ทางวิวัฒนาการ
ทุกอย่าง เช่น ทำการชลประทาน การสร้างถนนรวมทั้งการรถไฟไปรษณีย์
โทรเลขด้วยนั้น ถ้าเป็นสิ่งที่ได้กำไรกลับคืนด้วยแล้ว ธนาคารจะอุปการะ
ได้ทุกอย่างไป แต่เมื่อพูดถึงเรื่องที่จะกู้เงินของธนาคารชาติแล้ว ก็จำเป็น
ที่จะต้องเสียดอกเบี้ยให้ ธนาคารทุกครั้งไป ธนาคารซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้นำ
เงินของปวงชนราษฎรด้วยนั้นจำเป็นจะต้องใช้ การเชื่อหนี้ ของเขาให้ หมุนเวียน
ได้ โดยรอบตัวเสมอ มิฉะนั้นจะหากำไรมาแบ่งปันให้ ผู้ถือหุ้นส่วนไม่ได้.

ในขั้นต้นรัฐบาลควรที่จะกู้เงินของปวงชนราษฎรมาทำทุนเสียก่อน และ
การที่จะกู้เงิน จะต้องให้ผลประโยชน์แก่เจ้าของทรัพย์สินให้เพียงพอ ที่จะเรียก
ประมูลให้ เขามาทำสัญญา Under write รับรองที่จะหาทุนมาตั้งรัฐบาลได้ ทุนนี้
แม้จะเป็นทุนของชาวต่างประเทศก็ควรที่จะเปิดโอกาสให้เขา เช่นกับจะออก

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุรยานุกวัตร

ในที่สุด มติออกเบญจตามสมควร ผลคือ หนึ่งคนจะได้อยู่ติดตลอดเวลาที่รัฐบาลกำหนดไว้ในต้นปีเท่านั้น กำหนดเพียง ๕๐ ปีเป็นคน.

เงินนี้ทั้งต้นนั้น ในต้นรัฐบาลสัญญาจะใช้ดอกเบี้ยเพียงปีหนึ่งร้อยละ ๓ แต่กำหนดก็ยาวช้านานถึง ๕๕ ปี รัฐบาลจะต้องสัญญาใช้ดอกเบี้ยให้เป็นอย่างต่ำที่สุดเพียงร้อยละ ๕ เป็นต้น รวมเข้ากับดอกเบี้ยร้อยละ ๓ คอปผู้ก็จะได้ออกเบญจกับหนึ่งร้อยละ ๘ ตลอดเวลา ๕๐ ปี รัฐบาลต้องขอชักให้ธนาคารในกรุงเทพฯ ช่วยรับซื้อราคาเงินนี้ ตามราคาซื้อขายกันในตลาดเงิน สันนิษฐานว่าธนาคารจะรับซื้อโดยจะชักค่าคิดค่าเงินเป็นดอกเบี้ยของหนาร้อย

ร้อยละ ๕ หรือ ๖ หรือ ๗ ก็ตาม เมื่อตกลงซื้อขายให้ธนาคารแล้ว จะต้อง การ คำนวณเดิมกลับคนเมื่อใดก็จะเขาออกขายตามราคาตลาดในเวลานั้นได้ ถ้าจัดการได้เรียบร้อย ปีหนึ่งรัฐบาลอาจจะหากำไรได้เป็นต้นถึง ๗.๕๓ ของต้นเงิน ๑๐๐ บาท

ตามงบประมาณปีหน้า รัฐบาลจะต้องใช้เงินสดให้แก่ผู้รับเบญจนาญ สันนิษฐานว่าปีละ ๕ ล้านบาท หรือกว่านั้น ผู้ใดจะต้องการเงินสดก็จะได้ทันที แต่ถ้าผู้รับเบญจนาญปรารถนาจะใช้เงินนั้น เป็นการลงทุนให้ รัฐบาลก็ยอมสำหรับเป็นทุนออมเงินต่อไป ถ้าเป็นเช่นนั้นเจ้าทรัพย์จะต้องบอกถึงสัก ๓ เดือนก่อนจึงจะถอนทุนออกได้.

การลงทุนออมเงินควบกันกับตลอดเคอร์ ของเทศบาลที่จะ ออกปี ละกี่ครั้งก็ตาม ผู้ที่ซื้อตลอดเคอร์เป็นการเลี้ยงชีพเดิมช ถ้าเคราะห์ดีก็อาจจะเป็นคนมั่งมีขึ้นได้ โดยการเลี้ยงชีพคนนั้นแน่นอน.

การลงทุนที่หาก่อนอยู่เดี๋ยวนี้ รัฐบาลต้องเสียดอกเบี้ยเปล่าๆกับหนึ่งถึงแสนบาท เพราะไม่กล้าจะเอาทุนออมเงินนั้นไปจำหน่ายหากำไรได้อีก ที่แท้จริงถ้าได้เอาทุนนี้ฝากธนาคารชาติก็อาจจะได้ออกเบญจพอใช้ ไหนทุนนั้นยังจะไปช่วยในการค้าของธนาคาร เป็นประโยชน์แก่เจ้าจำนำได้อีกต่อไป

ขอพูดแต่เพียงนพดางก่อน ต่อไปจะได้ ข้างถึงการค้าขายที่ถูกต้องเป็นเรื่องยุ่งยากนักหนา แต่ทางใดทางเดียวของการเงินจะมีอะไรบ้าง?

(คัดจาก หนังสือพิมพ์ 'ศรีกรุง' ประจำวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๗)

เหตุ ๑ ทศวรรษธุรกิจตกต่ำ

นโยบายของการเงินแผ่นดินนั้น หนังสือพิมพ์ศรีกรุงได้บรรยายไว้ครั้งหนึ่งแล้วว่า ต่างประเทศก็เลือกหาอัตราที่เหมาะสมกับฐานะของประเทศของเขา ตั้งแต่การค้าขาย, การเงินที่เงินข้างฝ่ายเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ ว่าอัตราดอกเบี้ยจะนำประโยชน์มาให้แก่บ้านเมืองได้มากกกว่ากัน บางประเทศส่งเสริมทางการเงินบ้างหักลดกรรมและอุตสาหกรรม บางประเทศบ้างการกีดกันการค้าจะเรียกได้ว่าเป็นกระดุกเงินหลังของเขา เช่นเดียวกับเราได้อาศัยแรงงานของกสิกรชาวนาเป็นต้น ถ้าจะเก็บเอาแต่เฉพาะที่เป็นผลจากการค้าขายใหญ่มาบรรยายเป็นลำดับไป ก็จะมีศัพท์ภาษาอังกฤษเรียกว่า Inflation อย่างหนึ่ง ชนิดที่ธนาคารกลางหรือรัฐบาลพิมพ์ชนบท หรือเอกสารเชื่อนั่นทั้งหลายที่หักทรัพย์ออกใช้ต่างเงินหมุนเวียนในแผ่นดิน

อีกชนิดหนึ่งเรียกว่า Deflation ซึ่งเป็นการตรงกันข้ามกับ Inflation ที่ตรงว่ารัฐบาล หรือธนาคารใหญ่จำกัดเงินเชื่อนั้นให้น้อยลง เพื่อจะไม่ให้เงินค่าในมือแพงไปกว่าราคาตลาด เป็นวิธีส่งเสริมแรงงานในบ้านเมืองที่ได้รับค่าจ้างค่าแรงเป็นตัวเงินมาแล้ว เหตุที่จำนวนเงินหมุนเวียนในบ้านเมืองน้อยลง อำนาจของค่าจ้างค่าแรงนั้นจะซื้อสินค้าในบ้านเมืองได้มากขึ้นกว่าเก่า เพราะราคาสินค้าจะถูกลง ไหนยังจะเป็นการส่งเสริมให้ส่งสินค้าออกไปขายนอกประเทศได้มากกว่าสินค้าที่จะเข้ามาในประเทศ เป็นพืชที่จะเขาเปรียบในทางตลาดการการค้าขายในระวางประเทศ เมื่อเงินใช้หมุนเวียนในบ้านเมืองน้อยลงแล้ว ดอกเบี้ย คือ ค่าเช่าของเงินทุนจำเป็นจะแพงขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวต่างประเทศลงทุนของเขาเข้ามาในบ้านเมือง โดยความมุ่งหมายจะได้ดอกเบี้ยที่สูง

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติของ พระยาสุริยานุวัตร

ข้างฝ่ายตลัทธิ Inflation ที่ทำให้ราคาสินค้าในแผ่นดินแพงขึ้นกว่าที่ควรนั้น ถ้าคิดไปถึงว่าถ้าชาวกรุงสยามยึดเอาการค้าเข้าไว้ในมือคนไทยได้ และมีความสามารถที่จะก่อสร้างสินค้าโดยทางหัตถกรรม, อุตสาหกรรมและกสิกรรมได้เอง ไม่ต้องพึ่งชนต่างชาติเป็นส่วนใหญ่แล้ว ก็ไม่ต้องสงสัยเลยว่า ความเจริญในบ้านเมืองจะเพิ่มพูนขึ้นได้รวดเร็ว ผิดตรงกันข้ามกับสมัยปัจจุบันนี้ตรงที่ว่า การพาณิชย์กรรมและการอุตสาหกรรมแทบทุกอย่างตกอยู่ในกำมือของชาวต่างประเทศ เพราะเหตุฉะนั้น พวกชนชาวสยามจึงมีแต่จะยากจนลงเรื่อยไป จนแทบจะใช้หนี้ไม่ไหว จริงอยู่ ตรงที่ว่าเมื่อราคาสินค้าตกต่ำลงนั้น พวกกสิกรจะพลอยมีฐานะดีกว่าเก่ามาก เพราะว่าเมื่อขายข้าวได้เงินมากกว่าธรรมดาแล้ว เงินนั้นอาจจะไปส่งเสริมให้ลูกหนี้ผ่อนใช้เจ้าหนี้ได้บ้าง แปลว่าเมื่อได้เงินเขาไป ได้รับเงินเมื่อยมีราคาสูง ครั้นราคาสินค้าตกต่ำลงแล้ว ก็จะมีเงินเหลือใช้ ไปใช้หนี้เจ้าหนี้ได้บ้าง เจ้าหนี้ของชาดทุนไปก็ว่าเก่าเพราะราคาสินค้าตกต่ำนั่นเอง

ตามวิธีที่ชาวต่างประเทศเขาทำกันอยู่ทุกวันนี้ ในสินค้า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจับระดับราคาสินค้าในบ้านเมืองเสียก่อน เลือกเอาราคาสินค้าซึ่งชาวเมืองต้องการบริโภคเพียงชีพบางอย่างมาตั้งเป็นระดับกลาง เช่น ราคากะปิ, ราคากุ้ง, ราคาสาวปะด็อก, ข้าวสาร, ปลาสด, ปลาเค็ม, คดอดจุนกะปิ, น้ำปลา, เนื้อสุกร, โค, กระบือ, และอุปกรณ์สำคัญอื่นๆ เป็นต้น ที่เป็นอาหารสำคัญๆ ของชาวเมือง

ในสถิติที่รัฐบาลเขาทำขึ้นเป็นรายปีนั้น ห้ามตัวเลขที่จะจับเอาเป็นระดับต่ำไว้ได้ ไม่ แต่เพื่อจะคิดคำนวณเอาเองก็ต้องคำนวณราคาตามมาตรา ซึ่ง, คง, วัด มาเฉลี่ยเป็นกลาง ยกเอาหน้าว่าข้าวเปลือกหนักห้าหมื่นจะแตกได้เปลือกหนักห้าหมื่น? ข้าวสารหนักเกวียนจะแตกได้กี่เกวียน? เมื่อ ๕ หรือ ๑๐ ปี ที่แล้วมานี้ มีส่วนแตกเปลี่ยนกันได้ ในระหว่างสินค้าที่กล่าวมานั้น

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร ๑๓

ด้นมากและน้อยเพียงใด คิดคำนวณได้ ใกล้เคียงความจริงอยู่แล้ว จึงจะคง
ระดับของราคาทั้งหลายขึ้นเป็นเกณฑ์ ประกอบความคิดได้ ถ้าไม่จับระดับ
ราคาปานกลางได้ แล้ว ก็เป็นการพันวิสัยที่จะตรึงตรองได้ ตามหลักวิทยาของ
การเงิน.

ได้ข้อควรระดับราคามาตั้งเป็นเกณฑ์ได้แล้ว คือนั้นไปจึงจะรู้ได้ ใกล้เคียง
ความจริงที่สุดว่า ในเวลานั้นรัฐบาลของเราดำเนินนโยบายไปตามถักชีใด และ
ถักชนั้นจะมีผลเป็นทางใดทางเสียอย่างใด ตามที่ได้อธิบายมาแล้วว่า นโยบาย
ของรัฐบาลนั้นจะเป็นถักชี Inflation หรือ Deflation แลไต่อย่างไรบ้าง ยัง
มีคำในภาษาอังกฤษที่เรียกว่า Devaluation หรือ Devalorisation ตีราคา
หน่วยบาทให้ต่ำลง มีตัวอย่างที่รัฐบาลเบเลียมได้ ตีราคาเงินของเขาตง
ร้อยละ ๔๐ เปอร์เซนต์

ฝ่ายกรุงสยามเมื่อได้เข้าผูกมัดกับปอนด์สเตอร์ลิงคองกฤษ กำหนด
ค่าแลกเงินบาทเป็น ๓๓ บาท เท่า ๑ ปอนด์สเตอร์ลิงคองกฤษ ข้างฝ่ายประเทศอังกฤษ
เมื่อตกจากมาตราทองใน ค.ศ. ๑๙๓๕ นั้นแล้ว ก็คงคงตีราคาของปอนด์ของ
เขาตงถึงที่สุดในระหว่าง ๔๐ ถึง ๔๕ เปอร์เซนต์ เพราะเหตุฉะนั้น ราคาเงินบาท
ของเราจึงตกน้อยลงตามถักชนั้น เมื่อรัฐบาลเปลี่ยนฐานมาตราทองมาเป็น
ฐานมาตราเงินนั้น ได้กำหนดค่าปริวรรตเป็นอัตรา ๓๓ บาท ต่อ ๑ ปอนด์สเตอร์
ลิงคองกฤษ มาเดียนรัฐบาลสยามต้องขาดทุนไปนับร้อยล้านบาท ถ้าจะให้หน่วย
บาทของเราเหมาะสมกับราคาเดียน ก็จำเป็นต้องตีราคาหน่วยเดิมที่ได้กำหนด
ไว้ว่า ทองทศเหรียญหนึ่งจะต้องมีเนื้อทองบริสุทธิ์ช้อย ๐.๖๖๖ แกรม ที่นี้จะ
ตีราคาตงครึ่งหนึ่งจะต้องลดหน่วยทองทศให้ น้อยลงครึ่งหนึ่ง ประมาณ ๐.๓๓๓
แกรมเป็นคั้น เราต้องกดบยชนหลังมาเข้าอยู่ในฐานมาตราทองอย่างเดิมเสีย
ก่อนแล้วจึงจะถอยค้วออกจากความผูกมัดเข้าเป็นตงใช้ต่ำยเดียนกันกับปอนด์
สเตอร์ลิงคองกฤษได้ เราต้องนิยม ขาคทองค่าเป็นใหญ่กว่าโลหะทั้งหลาย
โดยที่โลกพึงนิยมขาคทองเป็นใหญ่กว่าขาคู้นเสมอ.

๑๔ เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

ในประเทศสยามตกเข้าอยู่ในทอับจนเพราะเศรษฐกิจตกต่ำ ราษฎรมี
 ทองรูปพรรณของรักประดับตัวอยู่ ก็ชนกต้องขายไปจนสิ้นเนื้อประดาตัว พวก
 จัมนั้ไหวพริบดีในทางเศรษฐกิจ ก็มากวาดเอาทองเหล่านั้ไปขายเอากำไรได้
 เป็นอันมาก ช่อขายกันคงแควราคา ๒๐ หนกถึง ๕๐ หนก จึงน่าเป็นทลั้มเพช
 เวทนาคณอนาถาของเราเป็นอันมาก

ระดับของฐานราคาสินค้าในบ้านเมืองทั่วไป ถ้าเราวัดระดับซึ่งเป็นฐาน
 ของทอง เราจึงจะคิดคำนวณหาหนทางแก้ไขเศรษฐกิจตกต่ำได้ ตั้ะตถกชน
 ในชั้นคนลั้มมคิว่า จะคงเลข ๓๐๐ เป็นฐานระดับของราคา เมื่อเปรียบราคาสินค้า
 ในตลาดใน ๓๐ ปีกับกับเคยฉฉฉฉ จะเห็นได้ว่าระดับราคาสินค้าสำคัญแทบทุก
 อย่างต้งกว่าระดับ ๓๐๐ เป็นลั้ฉฉฉฉ ฉกฉฉฉฉอย่างราคาข้าวทุกชนิดมาเทียบ
 ให้เห็นดังต่อไปนี้.

พ. ศ.	หาบ	บาท
๒๔๖๘	๒๒,๘๒๘,๓๓๔	๓๖๗,๔๐๘,๓๕๘
๒๔๖๙	๒๓,๗๘๘,๕๔๓	๓๖๕,๒๒๖,๒๓๔
๒๔๗๐	๒๗,๖๗๐,๖๕๔	๒๐๓,๓๕๖,๓๔๘
๒๔๗๑	๒๔,๖๖๗,๓๐๘	๓๗๕,๓๒๓,๗๘๓
๒๔๗๒	๓๘,๘๖๐,๐๘๗	๓๓๘,๐๘๗,๓๘๐
๒๔๗๓	๓๗,๓๓๒,๓๓๐	๓๐๓,๐๖๗,๗๓๘
๒๔๗๔	๒๒,๒๐๐,๔๕๓	๗๗,๕๐๐,๓๕๔
๒๔๗๕	๒๗,๘๖๗,๒๓๐	๘๔,๒๐๐,๖๖๐

ตามรายลั้ฉฉฉฉตามฉฉฉฉ จะเห็นได้ชัดว่า ในปี พ.ศ. ๒๔๖๘ เราต้งข้าว
 ตั้ะรอกนอกประเทศเป็นจำนวนถึง ๒๒ ล้านหาบ เป็นราคาเงิน ๓๖๘ ล้านบาท

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร ๑๕

แต่ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เราตั้งชาวด่านนอกนอกประเทศเป็นจำนวนถึง ๒๗ ด้านหาบ
ซึ่งมากกว่าปี พ.ศ. ๒๔๖๘ ถึง ๕ ด้านหาบ แต่ได้ราคาเงินเพียง ๘๔ ด้านหาบเท่า
นั้น ชี้ให้เห็นว่าราคาข้าวตกต่ำลง เพราะจำนวนข้าวในโลกเกิดมีมากเกินไป
ความต้องการเพียงใด ราคาจึงตกต่ำผิดกันกับราคาใน พ.ศ. ๒๔๖๘
เป็นอันมาก

ขออุทิศแด่เพียงนกลอน วันหน้าต่อไปจึงจะอธิบายทางเศรษฐกิจและการ
เมืองเป็นลำดับไป วิชาเศรษฐกิจ ถ้าประกอบกับการเมืองเข้าด้วยแล้วจะ
เป็นข้อยุ่งยากซับซ้อนเหลือที่คนสามัญจะเข้าใจได้ แต่ถ้าจะไม่พูดบ้าง ก็จะไม่
มีทางช่วยปวงชนราษฎรของเราให้พ้นภคภัยเดียวเลย

(คัดจากหนังสือพิมพ์ 'ศรีกรุง' วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๘)

หลักสำคัญ ของธนาคารชาติ

ธรรมดาของธนาคารนั้น หลักการสำคัญควรจะทำให้คนผู้เชื่อถือไว้วางใจอย่างเที่ยงตรง โดยเหตุที่ธนาคารต้องอาศัยจำนวนเงินฝาก เป็นกระแสรายวัน หรือรายปี หรือเป็นคั่งใหญ่สำหรับเก็บเงินของผู้ฝาก จนกว่าจะถึงเวลาที่เขาจะต้องการกตัญญูไปใช้ เพื่อจะหากำไรมาแบ่งปันกันในระหว่างผู้ถือหุ้นด้วยกัน ธนาคารจำเป็นจะต้องพยายามจำหน่ายเงินฝากนอกคำกำไรทุกทาง คำกำไรอยู่แต่ในวงการของธนาคาร หรือตามข้อบังคับซึ่งรัฐบาลจะได้ออกกฎหมายควบคุมธนาคารนั้น ไม่ให้จ่ายเกินทุนของธนาคารมากเกินไป การที่รัฐบาลจะต้องป้องกันไม่ให้ธนาคารเสียหายขาดทุน เพราะความโศก เมื่อธนาคารต้องขาดทุนล้มละลายไปแล้ว ความขาดทุนนี้จะกระทบกระเทือนพลอยให้ราษฎรทั้งแผ่นดินต้องจมไปตามกัน ตามร่างของโครงการธนาคารชาติหรือธนาคารกลาง ที่พระยาสุริยานุวัตรได้ร่างขึ้นไว้ นั้น มีข้อบังคับไว้ในฉบับที่ ๑๓ โดยระบุว่า จะค้าขายได้อย่างใดบ้าง และห้ามไม่ให้ค้าขายอย่างใดบ้าง กล่าวคือ ไม่ให้ธนาคารซื้อหุ้น หรือลงทุนเพื่อรับจ้างของ หรือซื้อที่ดิน, บ้าน, ที่นา, พืชทำการเพาะปลูก, ไม้, เหมืองแร่, การประมง หรือการค้าขายซึ่งอาจจะอับปางลงในทะเล กระทำให้ทุนก้อนใหญ่ของราคาเรณุนั้นต่ำลงลงไปได้ เมื่อมีข้อบังคับป้องกันความเสียหายของธนาคารดังว่าคงตกตัวมาแล้ว ก็เป็นการที่จะเชื่อได้ว่าธนาคารแห่งชาติจะถาวรอยู่ได้ชั่วกตปาวสาน.

๔ เรื่อง ขนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร ๑๗

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว รัฐบาลจะต้องถือให้ด้วยกึ่งหนึ่ง หรือ เกินกว่านั้นในจำนวนหุ้นทั้งต้น ขอนักเป็นการรับประกันได้แน่นอนแล้วว่า รัฐบาลรับประกันอยู่เต็มที่ เว้นเสียแต่จะมีเหตุร้ายแรงที่พลวดยของมนุษย์ จะป้องกันได้ เช่นความอิสต์สภาพของแผ่นดินจะต้องสูญสิ้นไป เพราะผู้ ข้าราชการจามีครไม่ได้ กรุงสยามเป็นประเทศเอกราช และมีอิสต์สภาพอยู่ คราบใด ขนาคารของชาตินั้นก็อาจจะอยู่ไปได้คราบนั่น เมื่อไปถึงการ เช่นนี้แล้ว ก็จะต้องเป็นหน้าที่ของปวงชนราษฎรทั้งแผ่นดินช่วยกันป้องกัน ความอิสต์สภาพไว้จนสุดกำลัง และในการป้องกันอิสต์สภาพของแผ่นดินนั้น ต้องอาศัยกำลังกองทัพบก กองทัพเรือ และ กองอากาศยานเป็นอาวุธ ถ้าญัตติควรต้องมี และตระเตรียมขึ้นไว้อยู่เสมอ ต่อมาอีกสภาพผู้แทนราษฎร ทั้งหลายจำเป็นจะต้องผ่อนผันยินยอมพร้อมใจอนุญาตเงินให้รัฐบาลมีใช้ สำหรับ การป้องกันความอิสต์สภาพของชาติโดยสะดวก เพราะถ้าเราป้องกันความ อิสต์สภาพของชาติไว้ไม่ได้แล้ว เราก็ป้องกันตัวของเราให้พินาศหายไปไม่ได้ เหมือนกัน รัฐธรรมนูญของเราที่จัดตั้งให้กรุงสยาม เป็นประเทศปรมิตตาญา ดิทธิ พระมหากษัตริย์อยู่ใต้บังคับของรัฐธรรมนูญนั้น ผิดกับเมื่อครั้ง สมบูรณาญาสิทธิที่พระมหากษัตริย์ทรงอำนาจเหนือกฎหมายแผ่นดิน จะทำ อะไรก็ได้ตามพดการ ใจความแน่นอนมั่นคงของรัฐธรรมนูญเช่นนั้น นับ วันต่อไปก็ยิ่งจะนำความเจริญมาสู่ ปวงชนราษฎรให้ ด้วยเช่นเสมอไป.

เศรษฐกิจจะมีการเมืองมาปะปนอยู่ด้วยนี้ จึงเป็นเรื่องที่คนสามัญ ไม่ใช่ นักเรียนเศรษฐกิจและการเมืองจะเห็นว่าซับซ้อนยุ่งยากมาก.

ขนาคารทั้งหลายมีอำนาจตามกฎหมาย ที่จะใช้ความเชื่อหนี้ของเขาก่อ สร้างเงินทุนใช้หมุนเวียนแทนเงินทองได้ ในวงข้อบังคับของรัฐบาลเต็มที่ และ

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

โดยมากการค้าของธนาคารนั้น ก็จะมีอยู่ เพียงที่จะช่วยตั้งเสริมให้พวกพ่อค้า
 หรือชนบดทมิ โรงงานอุตสาหกรรมได้รับเงินยืมไปใช้ ในเวลาอย่างทันท่วงที
 เป็นคนว่า พ่อค้าจะต้องการยืมเงินไปใช้ชั่วคราว เพื่อจะนำสินค้าจากที่แห่ง
 หนึ่งไปส่งให้ถึงที่อีกแห่งหนึ่ง หรือในการอุตสาหกรรม เจ้าของโรงงาน
 อุตสาหกรรมจะต้องกู้ยืมทุนไปซื้อของดิบมาใช้สร้างสินค้า ถ้าธนาคารไม่
 ตั้งเพราะเหตุนี้ ก็จะไม่มียืมซื้อสินค้าไม่ได้ ฝ่ายข้างพ่อค้าก็ประสบ
 เดียวกัน ถ้าไม่ได้ความเกือกตรับทุนไปจากธนาคารแล้ว ก็จะไม่มียืมซื้อ
 สินค้าได้เหมือนกัน นายธนาคารก่อนที่จะทรงเงินให้คนจำพวกนี้จะต้อง
 พึ่งแต่ดั่งเดิมว่า ทุนที่ให้เขายืมก็ไปนั้น ผู้กู้ยืมจะเอาไปลงทุนค้ากำไร
 มาใช้ คนให้ โดยเร็วหรือไม่ ถ้าผู้กู้ยืมเอาไปทำทุนกำไรก็ควรจะนำกำไรมา
 ใช้ธนาคารทันที เมื่อใดชำระหนี้จนหมดแล้วก็ได้คืนไปแล้ว ก็เป็นอันว่าเงินเชย
 หธนาคารก็จะได้สร้างขึ้นมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนแทนเงินนั้น จะนับต่างหมดสิ้นไป
 ชั่วคราวเดี๋ยวนี้เหมือนกัน ยกเอาหน้าว่า พ่อค้าหนึ่งส่งสินค้าจาก
 ต่างประเทศเข้ามาขาย และสินค้าที่ส่งมาในเรือนนของมควระวางเรือก็กับ
 มาด้วย ผู้ใดเป็นผู้ถือควระวางเรือนนจึงจะมีอำนาจไปขนสินค้ามาได้ ได้
 ความธรรมดาของการค้า เมื่อผู้ส่งสินค้าได้ลงทุนซื้อสินค้ามาแล้ว และ
 ถ้าปรารถนาจะส่งสินค้าของตนออกไปก็จะหาเงินซื้อไม่ แต่หาได้ด้วยความเชย
 เพื่อของธนาคารช่วยรับสินค้าไปด้วยวิธีชื้อหนี้ หักดอกเบยค่าดีเคาน์ดลง
 หนานั้นไว้แล้ว นายธนาคารก็จะนำใบกู้ยืมของพ่อค้าไปขายเขาตน
 ทุนกลับคืนมาได้ ข้างฝ่ายพ่อค้าเมื่อได้รับความตั้งเสริมของนายธนาคารแล้ว
 ก็จะมีเงินซื้อสินค้ามาเพิ่มเติมได้ต่อไป การค้าขายของพ่อค้าก็จะดำเนิน
 ไปได้เรื่อยไป หรืออีกนัยหนึ่ง เจ้าของโรงอุตสาหกรรมจะต้องการทุนซื้อ
 ของดิบมาสร้างสินค้าต่อไป ถ้าไม่มีเงินของตัวเองแล้วก็จะหาทุนซื้อสินค้าดิบ

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร ๑๙

นั้นได้ไม่ แต่ก็ได้เคยเป็นเจ้าจำนำของธนาคารมาก่อนแล้ว ธนาคารออก
เอกสารเชื่อหนี้ตรองทุนให้เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม เอาไปใช้ ช้อดินค้าคืบ
ได้ ผู้ที่เป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม ก็จะทำการค้าสร้าง ดินค้าใหม่ขึ้นต่อเนื่อง
ไป ประดุจเดียวกัน.

ความเชื่อหนี้ของธนาคารในกรณีทุกถ้าวนี้ จึงเป็นข้อสำคัญอย่างยิ่ง
ที่จะส่งเสริมให้การค้าขายในบ้านเมืองดำเนินไปได้ โดยสะดวก.

ต่อไปนี้จะต้องหันหน้าไปพิจารณาอีกมุมหนึ่งว่า เมื่อเวลาการค้า
ดำเนินไปได้เป็นปกติ และเมื่อพวกเขาขายหาเงินได้ด้วยความเชื่อ
เพื่อของนายธนาคารเรียบร้อยแล้ว ต่อไปคนทั้งหลายเห็นเยี่ยงอย่างก็จะต้องมา
พยายามขอ ทุนทรัพย์แห่งความเชื่อหนี้ของธนาคารไปใช้บ้าง เมื่อมีผู้ คำนวณ
รายวันแล้ว ในที่สุดคนเหล่านั้นก็จะแข่งขันกันลดราคาสินค้าของเขาเอง เพื่อ
จะเอาชนะกันให้จงได้ ในภาษาอังกฤษใช้ว่า “ต่างคนต่างก็จะเชือด
คอกันลดราคาแข่งขันกันเป็นธรรมดา” เมื่อมาถึงตอนนั้น นายธนาคารจะเกิด
ความระแวงขึ้นแล้วว่า การค้าขายนั้นอาจจะกลายเป็นการค้าขายเกินตัวได้ ทุน
นายธนาคารจะต้องระงับจากเงินที่หนีให้เขา โดยวิธีจะเรียกเอาดอกเบี้ย
เงินนี้ให้สูงขึ้นเป็นลำดับไป จนกว่าผู้ที่จะไปนั้นจะไปค้าขายหากำไร
ไม่ได้เพราะคงจะเสียดอกเบี้ยแพง การสร้างสินค้าเมื่อจะต้องหยุดยั้งลงเพียงนี้
ต่อไปนายธนาคารเมื่อไม่มีใครจะกล้ามาขย่มแล้ว ดอกเบี้ยที่เคยได้จะน้อยไป
และเมื่อเวลาที่ยังคงดอกเบี้ยเป็นปกติตั้งอยู่นั้น ธนาคารอื่นเช่นชาวต่างประเทศ
เป็นต้น ก็อาจตั้งทุนของเขาเข้ามาแข่งขันให้ลูกค้าขย่มไปบ้าง เมื่อถึงระยะ
นี้ นายธนาคารเห็นความผิดแข่งขันกันแล้ว ก็จำเป็นต้องลดราคาเงินที่เชือ
หนี้ของเขาให้น้อยลงเป็นลำดับไป เพื่อนายธนาคาร จะได้ค่าดอกเบี้ย
ได้บ้าง.

ในขณะที่ต่างคนต่างก็ค้ากำไรได้มาก อย่างที่ภาษาอังกฤษ เรียกว่า boom นน จะค้าอะไรคงจะกำไรมากด้วยกันเสมอไป แต่เมื่อการค้าถึง คนหมดคนไปก็จจะกลายเป็น Slump แปลว่าการสร้างสินค้าทั่วไปนั้น จะทำให้สินค้าท่วมตลาด ครราคาดังอย่างสินค้าในเมืองไทยทุกวันนี้

ต่อไปน บรรดาผู้ที่จะล้มสินค้าขึ้นไว้จะคอยขายเขากำไรให้มากจนนั้น ไม่ล้มความปรารถนา เพราะราคาคงตามาก จะใช้หนี้เขาไม่ได้ก็จำเป็นจะต้องทุบที่ดินค้าที่มอยู่นั้นเพิ่มเติมเข้ามาในตลาดอีก มิฉะนั้นก็จะต้องล้มละลาย สินค้าเก่ากับสินค้าใหม่ เมื่อล้มทบกันเข้าเช่นทุกวันนี้ การอุปถัมภ์กรรมทั้งหลายจะต้องลดน้อยหรือเลิกกันไปชั่วคราว กระทำให้กรรมกรว่างงานมีจำนวนมากจน รัฐบาลจะต้องเลี้ยงคนพวกนี้แต่พอเพียงที่จะไม่ให้อดอาหารตาย ถึงเช่นนั้นก็ต้องเอาภาษีอากรที่เก็บจากราชฎรมาเจือจานให้อีก ถ้าเก็บภาษีหนักขึ้น เช่นคงพกดภาษีเงินได้มากขึ้น ความยากนั้นก็อาจจะไปหนักกว่าราชฎรผู้เสียภาษีหนักขึ้นกว่าเก่า ทำให้เป็นการเดือดร้อนทั่วไปทั้งแผ่นดิน.

ต่อไปจะต้องแบ่งลักษณะของนานาชาติออกเป็น ๒ จำพวก จำพวกหนึ่งมีทองและทุนสำรองอยู่มาก แต่ไม่กล้าจะจ่ายออกบำรุงการค้าขาย โดยเกรงว่าจะไม่ได้ทุนกลับคืน ต่างก็รวบรวม ทุนของเขา เข้าเก็บสะสมกันงทบไว้เฉยๆ

นานาประเทศอีกฝ่ายหนึ่ง ที่ไม่มีทองสำรองพอนั้น เมื่อจะต้องการเงินมาใช้หนี้เขา ก็จำเป็นจะต้องขายสินค้าส่งออกไปใช้หนี้เขาออกเมือง โดยราคาอย่างต่ำที่สุดที่จะทำได้ ไม่มีทองจะส่งก็ต้องส่งสินค้าไปใช้หนี้แทน สินค้าถ้าไม่ได้ขายให้ราคาต่ำลง ก็ขายไม่ออก การเป็นเช่นนี้เมื่อรวมความเข้าแล้ว ก็เป็นอันว่า ฐานะของการค้าจะตกต่ำลง โดยที่ต้นทุนค่ามากจนเกินความต้องการอย่างทุกวันนี้

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

๒๑

ทุนจะก่ตัวถึงประเทศจีน ที่ใช้ฐานมาตราเงิน เป็นใหญ่ ประเทศสห
ปาดรัฐอเมริกามั่นนโยบายที่จะค่ากำไรจากเงินเป็นข้อใหญ่ใจความ โดยเหตุที่
ผ่านในครัวชาติจีนมีจำนวนคนถึง ๔๕๐ ล้าน เป็นส่วน ๑ ใน ๗ ของพลเมือง
ทั่วโลก สหปาดรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ซูดแรงเงินได้มาก ก็คงกองขายชาตินเงิน
ลดราคาตงเรื่อยไป ในประเทศจีนจะซื้อขายกันได้ ก็โดยที่คิดเงินออกซึ่งขาย
แต่ราคาชาตินเงินต่ำลงราษฎรจีนฝ่ายที่อยู่ห่างชายทะเลออกไป ต่างก็ต้องการจะ
สะสมชาตินเงินไว้ ให้พอใช้ และราคาชาตินเงินยิ่งตกต่ำลง ราษฎรจีนไม่มีเงิน
พอใช้ และจะต้องการเงินให้จึงได้ ก็จำเป็นต้องขายสินค้าเขาที่ขนในบ้าน
เมืองให้ลดราคาตงทุกที มีต้องขายสินค้า แพร่ไหม หรือสินค้าดิบทั้งหลาย
หมดในบ้านเมืองออกขายโดยราคาถูกที่สุด จึงจะได้เงินไปใช้ เป็นเหตุให้รัฐบาล
จีนต้องห้ามไม่ให้ผู้ใดส่งชาตินเงินออกไปขายนอกประเทศ เหตุที่รัฐบาลสห
ปาดรัฐอเมริกาขายชาตินเงินโดยราคาตกต่ำลงเช่นนี้ ก็กระทำให้ค่าแรง
ของกรรมกรจีนตกน้อยลงด้วย ราษฎรจีนต้องอดด่าให้เมล็ดเมล็ดลดอาหารการ
กินให้น้อยลงมีละหนักจะต้องอดอาหาร ถึงกับต้องกินเหนือนมนุษย์ต่างอาหาร เช่น
ที่เคยเป็นมาแต่

การที่ราคาชาตินเงินถดถอยลง ช่วยกระทำให้สินค้าชาวของเรากว่าครึ่ง
ค่อนกว่าเก่ามาก เมื่อ ๒-๓ ปีก่อนเราขายข้าวได้เพียงเกวียนละ ๓๒ บาท ทุกวัน
นี้เราขายได้ราคาข้าวบางชนิดมากจนถึงเกวียนละ ๓๐ บาท ราคาข้าวมากจน
๒ เท่าตัว และเหตุที่ราคาข้าวเปลือกตกต่ำในเวदान ก็โดยที่พวกเรือชาวจีน
ทั้งหลายญาติกันที่จะลดราคาข้าวของชาวนาให้ต่ำลง เพื่อจะเอาค่าขนส่ง
ให้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ดีเมื่อตามลักษณะการที่เป็นอยู่ในเมืองจีนทุกวันนี้
ชาวนาของเราที่อาจจะทำนาได้พอคุ้มค่าแรงอย่างเก่า ขอให้ระวังที่จะมิให้คน
กลางกดราคาข้าวชาวนาได้ ดังทุกวันนี้มาแต่ ขอนจะกินได้ ก็โดยอำนาจ
รัฐบาลจะต้องช่วยขนส่งกันคนกลางให้ มีอำนาจน้อยลง

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

การคลังโดยบังเอิญและตั้งโรงตั้งชาวนั้น ถ้าได้เพียงวันละ ๕๐๐ เกวียน และคงได้แทนตาตบรรเทาของรัฐบาลให้ เทียง ตรงว่า ชาวนั้นไหนเป็นอย่างไหนแน่นอน พวกโรงตั้ง ทงหลาย จำ เป็นจะ ต้อง หั้น เข้า เขา เขียง อย่าง รัฐบาล ช่วยให้ผู้ฐานะของชาวเมืองไทยกลับดีขึ้นได้อย่างเก่า รัฐบาลมีแต่จะ ได้กำไรฝ่ายเดียว ไหนการคลังใดจะปล่อยให้เจ้าของชาวนาปล่อยให้ตัวเองแบ่ง บันกำไรด้วย ใน ๒-๓ ปีนี้ไม่ต้องกลัวว่า ประเทศจีนจะห้ามกันไม่ให้ชาว ไทยเข้าเมืองได้ ห้ามไม่ได้ เพราะในปีนั้นทุกภัยเกิดขึ้นภายในประเทศจีนมากมาย หลายแห่ง เชื้อพันธุ์น้ำท่วมแผ่นดินปลูกข้าวไม่ได้ ถึงอย่างใดใน ๒-๓ ปีต่อไป การทำนาของเราอาจจะพินชนได้มาก และถ้าราคาข้าวเงินจะยิ่งตกลง เสื่อมไปแล้ว และประเทศจีนคงได้รับผลอันร้ายแรงเช่นนั้นแล้ว ก็แน่นอน จะเชื่อแนได้ว่า ใน ๒-๓ ปีนี้ชาวนาคงจะมั่งงานทำค่าแรงได้บ้าง

ธรรมดาของการเมืองนั้น ต่างชาติต่างก็จะรักษามตประโยชน์ของตน เป็นใหญ่ เมื่อฐานะของประเทศจีนตกต่ำลงเช่นนั้น ฐานะของเราจะพลอย ตกด้วย เพียงที่ได้ฟังคำกล่าวของผู้ที่ได้ออกไปประเทศจีนเข้ามาเล่าให้ฟัง นั้น เชื่อได้ว่ารัฐบาลแข็งใช้กับรัฐบาลถ่วงคั่ง ไม่มีความคิดที่จะบอยคอต “Boycot” ชาวนาของเราเลย หากแต่พวกลุยเหี้ยจะให้ ไทยอยู่ในอำนาจจีน กระทำให้พวกจีนทวงหนาคาขายสุจริตไม่เอาใจได้ในการเมืองเขานั้น พลอยได้ รับผิดชอบไปด้วย

วันหน้ายังมีเรื่องเศรษฐกิจ และการเมืองต่อไปอีก

(คัดจากหนังสือพิมพ์ 'ศรีกรุง' ประจำวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๗)

นโยบายในธนาคาร

เมื่อได้พูดถึงการตั้งธนาคารชาติหรือธนาคารกลางแล้ว ยังจะมีธนาคาร
กสิกรรม ธนาคารรับจำนองที่ดิน และธนาคารต่างๆ นานา อีกมาก แต่
ไม่มีธนาคารใดจะมีหน้าที่รับผิดชอบไปกว่าธนาคารรับฝากอย่างเต็มที่ เป็นธนาคาร
กลาง หรือธนาคารชาติ ดังที่ได้กล่าวไว้ว่า ควรจะเป็นธนาคาร สำคัญใหญ่ ของ
ประเทศสยาม

ในขณะที่เศรษฐกิจของการเงินกำลังตกต่ำอยู่ และจะยิ่งตกต่ำอีกต่อไป
ไปเพียงไรก็ยังรู้แน่ไม่ได้แน่ ตามความสังเกตเห็นได้ชัดแล้วว่า ธนาคาร
ชนิดที่รับเงินฝาก เป็นชนิด ที่จะยักยอกออก หรือหด เข้าได้ สะดวก กว่าธนาคาร
อย่างอื่น หมายความว่า เมื่อการค้าขายเจริญรุ่งเรืองทั่วไป พ่อค้าและ
ชนบดต่างก็เข้าหาธนาคาร เพื่อจะยืมทุนไปขยายการค้าขายให้กว้างขวางออก
ข้างฝ่ายธนาคาร เห็นว่าการค้าขายกำลังเจริญต่อไป ธนาคารนั้นก็ขยายทุน
เงินเชื่อหนออกจำหน่ายให้ ผู้ ที่จะต้องการ ทุน โดย ปล่อย ออก หนบด หรือเอกร์
เชื่อหนเพิ่มเติมขึ้น แต่ถ้การค้าขายนั้นตกต่ำลงแล้ว ไรเลยเมื่อใด ธนาคาร
รูดว่อนการรับการเชื่อหน ไม่ปล่อยทุนออกหรือจากการเชื่อหนให้น้อยลง
โดยวิธีดักพกดดออกเบยเงินกู้ ให้แพงขึ้น เช่นยกพกดดใส่เคาน์ ให้สูงขึ้นเป็นขึ้นๆ
ไป จนกว่าไม่มีผู้ ใดจะสามารถกู้ ทุนไปค้าทำไรได้ หนบด หรือธนาคาร
ต่างประเทศก็ส่งทุนของเขาเข้ามาแข่งขันดักค้าออกเบยให้ ผู้ ที่จะ ต้องการ ทุนนั้น
ก็ ยืมไป จึงใช้ คำว่า ธนาคาร สามารถจะยักยอก หรือหดตัวได้ตามกาตละเทศะ
เพราะฉะนั้นจึงมาถึงที่จะตามทัน ต่อความกระทบกระเทือนซึ่งได้เกิดขึ้น เพราะ
ความอับจนทางเศรษฐกิจของโลกภัยแห่งเศรษฐกิจ ธนาคารชนิดอื่นที่ใด

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

ลงทุนให้การอุตสาหกรรมทั้งหลายก็หนีไปนั้น เป็นธนาคารชนิดที่จะได้รับความกระทบกระเทือนทวนไหวก่อนเพื่อน เมื่อการสร้างสินค้าตกต่ำลง

ข้างฝ่ายธนาคารก็ประสบภัยด้วยกัน เมื่อเป็นเวลาที่เศรษฐกิจตกต่ำ พวกกลักรขายผล เพาะปลูก ออกไม่ได้ โดยกรณีที่ สังกตโลก สร้าง ผล เพาะปลูกขึ้นมากเกินไปกว่าความต้องการ เช่น ราคาข้าวในเมืองไทย ทุกวัน ข้าวนาขายข้าวไม่ได้ ค่ำค่าแรงและทุนที่ได้ลงไป ก็ไม่สามารที่จะใช้หนี้ธนาคารที่ได้ทรงลงทุนนั้นได้ ธนาคารชนิดนี้ก็เป็นอันว่าจะต้องขาดทุนล้มจมไปเอง หรือข้างฝ่ายธนาคารก็ต้องขาดสำหรับจำนองที่ดิน, เรือก, ล่วง, ไร่, นา นั้น เมื่อที่ดินตกต่ำราคาต่ำ เพราะเจ้าของที่ดินและด้วยการแรงที่ได้ลงไป ต้องเลิกการเพาะปลูกนั้นเลย ที่ดินที่ธนาคารได้รับ จำนองเรือก, ล่วง, ไร่, นา ไว้ นั้น ก็เป็นอันหมดค่าอยู่เอง ยกอุทาหรณ์ว่า แต่ก่อนที่ ไร่ นา หรือที่ เรือก ล่วงทั้งหลายมีราคาซื้อขายกันโดยปกติ สัมมติว่าไร่ละ ๑๐๐ บาท ทุกวันจะขายที่ดินนั้นเพียงราคาลดไร่ละ ๒๐ บาท ก็แทบจะหาผู้ซื้อไม่ได้ โดยเหตุที่ผู้ใดเป็นเจ้าของที่ดินนั้นจะต้องเสียอากรค่าเช่าและสัมพัทธ์อยู่จนกว่าจะคงเอาที่ดินออกขายทอดตลาดเอาเงินให้ค่าอากรให้รัฐบาล

ในประเทศโปแลนด์เขาตั้งธนาคาร สำหรับประณอมหนี้ ชวนาและพวกกลักรทั้งหลายชนิดหนึ่ง เรียกว่า Assistance Bank ธนาคารนี้รัฐบาลตั้งขึ้นไว้ สำหรับซื้อหนี้ของธนาคารอื่นๆ โดยหักค่าดอกเบี้ยเงินสดล่วงหน้าไว้ ไม่เกินร้อยละ ๑๒ เป็นค้ำ รัฐบาลตั้งผู้พิพากษาสำหรับเป็นตุลาการกลางชนิดต้นเด็ดขาดได้ ว่าเจ้าหนกบดกหนกควรจะผ่อนผันปรองดองกันดังอย่างใดบ้าง ใช้วิธีบังคับให้เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้ลูกหนี้หาเงินมาใช้หนี้ได้ ตั้งแต่ในกำหนดเวลาอย่างสั้น ๑ ปี ใน ๑ ปี นั้นให้เสีย ดอกเบี้ย บ้างหนึ่ง ไม่เกินร้อยละ ๕ หรือถ้าเงินตกหนักจนเป็นจำนวนมาก ก็บังคับให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ยาวออกไปถึงกำหนด ๔๐ ปี โดยคิดดอกเบี้ยไม่เกินกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร ๒๕

ทบวงคบให้ ไซ้หนกนให้เสร็จสิ้นในเวดากำหนด ๗ ปี หรือเร็วกว่านั้น ก็
โดยปรารภนา จะช่วยพวกกสิกร ชะนิตคองการทุนไป ซ้อเครื่องอุปกรณ ทำนา,
ซ้อโค, พา, น้ำ, กระบอ, ซ้อพนชชาวปลูก หรือซ้อทเขาทำนาเป็นคน การ
ชะนิตนมตกษณะตถุทหนจะเก็บทุนและกำไรไซ้เจ้าหนได้ โดย เวตาอันอื่น ช้าง
ฝ่ายกสิกรทมิเรอก, สวณ, ไร่, นา กว้างขวางใหญ่โตใน ที่แห่งหนึ่ง หรือหลายแห่ง
คองไซ้เงินตงทุนมาก เจ้าหนจึงควรจะยอมผ่อนผันให้ตถุทหนมเวดาขายออก
ไป ตถุทหนจึงจะสำมารถหากำไรมาไซ้หนได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น ถึงเจ้าหน
จะได้ เงินน้อยไปก็ยิ่งดีกว่าที่จะไม่ได้เสียเลย ถ้าทำสว่าตถุทหนนไปตมตตาย
ตง วิชนไม่กระทำให้ทุนของชนบคิศูนย์หายไปได้เป็นอันขาด หลกสำคัญ
ของรัฐบาลจำเป็นจะต้องถนอมเงินทุนของชนบคิให้ปลอดภัยทุกอยาง

ในท หนจะเอาเยงอยางที่รัฐบาลประเทศเปอรเซียเขาทำกนบ้าง คือ
เมื่อวนที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาล ออกกฎหมายสำหรับ คองคการ
ธนาคารเชื้อหนสำหรับกสิกรชนชะนิตทง ในชนคิน รัฐบาล คองขาย แผ่น
ดินซึ่งเป็นทสาธารณะประโยชน์ทวางเปล่าอยู่เป็นราคาตัก ๒๐ ด้านบาท เงิน
นเอามานอบให้แก่ธนาคารกสิกร เพื่อเอาไว้เป็นคองทุนทครองให้แก่เจ้าของ
ทคินทชตต้นยากจน วิชการทำนาอยางใดน บังคับให้ทำทวมความแนะนำ
ของกระทรวงเกษตรทจะให้ ทำการเพาะปลูกด้วยวิธีของคการอยางใหม่ซึ่งตถุคตอง
คามวิทยาศาสตร์ ห้ามไม่ให้ ไซ้เครื่องอุปกรณอยางโบราณ หรือทำการ
คามแบบ โบราณเป็นอันขาด โดยมีกฎหมายคองชนไว้สำหรับตงโทษผู้ขัดชน
คตค้ำต้งของกระทรวงเกษตร

โดยความเอื้อเฟื้อของรัฐบาลเปอรเซียคตอกสิกรน ได้ออกกฎหมาย
ไว้แต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๗ อนุญาตให้พวกกสิกรซ้อเครื่องจักรเข้ามาไซ้ ในการเพาะ
ปลูก โดยไม่ต้องเสียภาษีตต้นค่าเขาเมืองในกำหนด ๑๐ ปี

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

ประเทศเปอร์เซียมีด้านมะโนครัวประมาณ ๓๓ ด้าน แต่ราษฎรในพื้นเมืองส่วนมากอ่านเขียนหนังสือไม่ได้ จึงโง่เขลาต่ำต้งกว่าประเทศสยามมาก มีใช้แต่เท่านั้น แผ่นดินก็แห้งแล้งขาดน้ำใช้อยู่เดิม

เมื่อก่อน หนังสือพิมพ์ศิริกรังได้บรรยาย ถึงลักษณะการเงิน ที่เป็นอยู่ในประเทศจีนเวลานั้นอย่างใด ชาวเรา เชื่อว่ารัฐบาลจีนเดินนโยบายผิดพลาดว่าจะไม่เร่งให้ราคาชาตินเงินในท้องตลาดตกต่ำลง กลับไปซื้อชาตินเงินจากกรุงตงทอนช่วยทำให้ราคาถูกต้งอีก มันนโยบายที่จะกวาดเงินในท้องตลาดเข้ามาเก็บไว้ ใช้ ในประเทศ ไม่ต้องเสียแผ่ถึงชาติอื่น จีนเห็นว่าทำเช่นนั้นราคาสินค้าของจีนอาจจะสูงขึ้นกว่าเก่าได้มาก แต่ประเทศจีนจะล้มล้มได้ว่าจีนนั้นเป็นลูกหนี้ของคนต่างดาวฝ่ายเดียว ดำระพัตทนต์ได้ต้งไปในบ้านเมืองนั้นเป็นทุนของชาวต่างประเทศโดยมาก เมื่อถึงเวลาจะต้องใช้ดอกเบยแก่ชาวต่างประเทศแล้ว ก็จำเป็นจะต้องขายสินค้าภายในเงินออกไปใช้เจ้าหนี้เดิม แต่ถ้าจะใช้ สินค้าแทนคดเงินเชื่อหนี้ ก็คงลดราคา สินค้านั้นให้ ถูกต้ง ชาวต่างประเทศเห็นว่าถ้ารับสินค้าไปจำหน่ายจะมีกำไรคุ้มดอกเบยได้ ก็รับสินค้านั้นไปแทนคดเงิน สรุปความได้ว่า เงินกับสินค้านั้นมีลักษณะเหมือนกัน

ตามสถิติปรากฏว่าในเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๘๙๔ รัฐบาลาธิบดีสหรัฐอเมริกาได้ ตกลงประกาศนโยบายที่จะขายชาตินเงินของเขาออกในตลาดเพื่อจะยกราคาเงินแท้ให้สูงขึ้นเป็นส่วน ๓ ใน ๔ ของราคาทองที่มอยู่ในบ้านเมืองในเดือนนั้นเอง รัฐบาลจีนขาดทุนราคาเงินแท้ไปถึง ๘๘ ด้านเหรียญ และต่อมาในเดือนกันยายนขาดไปอีก ๕๘ ด้านเหรียญ ตลอดถึงเดือนธันวาคมก็ขาดไปอีก ๕๘ ด้านเหรียญ จึงเห็นชัดว่า เมื่อ เป็น เช่น นั้น ชาตินเงินใน เมืองจีนมีเท่าใดจะต้องสูญหายไปทั้งนั้น เพื่อจะป้องกันกาารถักดอบหน้ภาษี รัฐบาลจีนจึงคงพกดเก็บภาษีชาตินเงินเขาออกสูงขึ้น ตั้งแต่ ๒ เปอรเซ็นต์ครึ่ง ถึง ๓๐ เปอร-

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติของ พระยาสุริยานุวัตร ๒๓

เช่นนี้ แต่โดย เหตุที่รัฐบาลจีน เป็นช้างเผือกหนีชาวต่างประเทศนั้น ก็จำเป็น
จะต้องจำหน่ายเงินเหรียญออกใช้แทนเขา ชาวต่างประเทศได้รับเงินนั้นแล้วขอ
คืนค่าเงินออกไปอีก ประเทศจีน จะปิดการ ถกตอบ เสียภาษีไม่ได้แน่นอนนัก
พวกจีนจึงชวนเงินแต่ตลอดหนี้ภาษีออกไปได้เสมอ คิดดูก็น่าสับสนเป็นอันมาก
จีนออกตำหนิเอาใจ ประจบ ประแง่ สันนิบาตชาติ ขอร้อง เอาคนชำนาญของ
สันนิบาตชาติไปช่วยจัดการเงินถึง ๖ คน แต่คนพวกนั้นโดยมากถนัดไปทางการ
ต่างประเทศ หาเข้าใจในการค้าขายของเมืองจีนไม่ ต่างคนก็แต่จะช่วย
กันหาประโยชน์ให้แก่ชาติของเขาเป็นส่วนใหญ่ อีกประการหนึ่ง ชาวต่าง
ประเทศเห็นว่าประเทศจีนกำลังกระหายจะ ชน เงิน เข้าไป เก็บไว้ ใน เมือง อย่าง
มากที่สุดที่จะชนได้ คนต่างความคิดต่างกั้นชาติเงินเขาไปให้จีน เพื่อ
จะเอาดอกเบี้ยและเพื่อจะรับเงินเหรียญจีน ที่ใช้ ค่าดอกเบี้ย นอก ชนหนึ่ง ถึง
ปลายคนพวกนั้นก็จะซื้อคืนค่าเงินได้ โดยราคาต่ำ เพื่อจะเอาไปจำหน่ายหากำไร
นอกประเทศอีกชนหนึ่ง

เวลานี้ราคาเหรียญทองอเมริกาแตกต่างกันกับ ปอนด์ สเตอริง อังกฤษ เป็น
ราคาประมาณ ๔ เหรียญ ๘๖ เซ็นต์ และราคาเงินแท่งเดนมาร์กเพียง ๓๔ เซ็นต์
คือ ๑ เอาน์ดรอย ถ้าหากว่าไปตีซื้อการเงินของมิสเคอร์วูดเคดส์ดาร์เวจ ราคา
เงินแท่งจะต้องสูงถึง ๓ เหรียญ ๗๘ เซ็นต์คือ ๑ เอาน์ดรอย เป็น ราคาเงิน ๖๐
ซลึงค์อังกฤษคือ ๑ เอาน์ด เพราะเหตุนี้รัฐบาลอินเดียจึงประกาศล่วงหน้าไว้
ว่าราคาเงินแท่งสูงถึง ๕๐ เซ็นต์เมื่อใด ก็จะขายเงินรูเบียในประเทศอินเดีย
ให้คืนเชิง

ได้รับข่าวโดยรอบคอบเช่นนี้ ข้อมัญหาสำหรับเมืองไทยจึงมีว่า จะ
รอให้ราคาเงินแท่งชนออก เพียงแค่ไหนจึงควรขาย เงินเหรียญด่าปณ์ของเราให้
แก่จีน เพื่อจะซื้อทองเขามายดไว้แทน

๒๘ เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

(คัดจาก หนังสือพิมพ์ 'ศรีกรุง' ประจำวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘)

ธนาคารชาติ

ได้เห็นประวัติของมิดเดิลตัน (Doll) ที่ปรึกษากระทรวงการคลัง ซึ่งหนังสือพิมพ์บางกอกไทมส์ประจำวันจันทร์ที่ ๑๓ เดือนธันวาคม ปีระดัดแห่งคุณวุฒิและความชำนาญของท่านในวิชาการเงินแผ่นดิน ซึ่งได้เคยรับหน้าที่ต่างๆ นานามากมาย ท่านผู้นี้ หดวงประดิษฐ์นุสรณ์ได้ชักชวนเข้ามาจากประเทศอังกฤษ ด้วยความมุ่งหมายที่จะขอให้เป็นผู้ได้เริ่มตั้งธนาคารชาติหรือธนาคารกลางของสยาม เชื่อว่าท่านที่เป็นผู้สนใจในเรื่องการเงินแผ่นดินอยู่บ้างแล้ว คงมีความปิติยินดีเช่นเดียวกับข้าพเจ้าคนหนึ่ง ที่อยากจะให้รัฐบาลรับตั้งธนาคารแผ่นดินขึ้นให้สำเร็จอย่างเร็วที่สุดที่จะทำได้ และเชื่อด้วยว่า ข้างฝ่ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็คงจะช่วยส่งเสริมให้การนี้สำเร็จได้ในสมัยประชุมคราวหน้า

veda ในประเทศอังกฤษกำลังจะตั้งธนาคารที่ตกต่ำให้กลับเฟื่องฟูขึ้นได้บ้างแล้ว ถ้าจะเปรียบเทียบกับความเจริญของประเทศอื่นๆ ในทวีปยุโรปในสมัยเดียวกัน ก็จัดได้ว่าเขียบดริ่นกว่าเพื่อนแน่นอน ทั้งข้างฝ่ายการเมืองก็มั่นคงกว่ากัน ประเทศอังกฤษเข็ดขยาดค้อมหาสงครามที่ได้ รมผลร้ายมาแถมมากมายเพียงใด แต่ถึงอย่างนั้นก็ไม่วายที่จะเตรียมตัวไว้ให้พร้อมที่จะต่อสู้การสงครามอันจะเกิดขึ้นในภายหน้าให้พร้อมพร้อมอยู่เสมอ การเตรียมตัวนี้แหละอาจเป็นการรักษาความสงบศึกในภายหน้าได้ ความคิดของรัฐบาลอังกฤษมีจุดประสงค์ที่จะบำรุงความเจริญของชาติ ซึ่งเป็นความปรารถนาเช่นเดียวกับประเทศสยามในเวลานี้ โดยที่ถือว่า การเพาะปลูกเป็นกระดูกสันหลังของชาติทั่วไป แต่อย่างจะมีวิธจัดการส่งเสริมการอุตสาหกรรมให้กลับ

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

เพลงพูนถนอมสูงส่ง ป.ศ. ๑๙๒๙ ได้ระดมด้วยกับ พ.ศ. ๒๔๗๓ ที่ เห็น
 ปรากฏว่าจำนวนกรรมกรน้อยลงเหลือสองล้านคน แต่งบประมาณรายได้
 ของแผ่นดินกพชนมากกว่ารายจ่ายจนมีเงินเหลือใช้มาได้สองปีแล้ว เวลาน
 กำลังตั้งเสริมการ อุตสาหกรรม สำหรับ ที่จะ ทำของ ขนบวิ โภคใช้ด้วย แต่
 ณะเพาะภายในประเทศและจัดการค้าทางขายย่อยต่อไปอีก เพื่อได้คงภาพของ
 ก้นการแข่งขันนอกประเทศแล้ว ยังมีการตั้งเสริมให้คงโรงงานใหม่ขึ้น เพื่อ
 จะกำหนดราคาสินค้าและราคาค่าแรงให้ยั่งยืนอยู่ได้ ยกอุทาหรณ์ว่า ในการ
 ทอผ้าของมณฑลแฉะเคอร์วันได้เลิกดังหลทอผ้า ทงหลาย ที่ ทำการไม่ได้ดี
 เต็มถึงล้มด้านทุก จากัดจำนวนบรรดาหลักที่โตมดดีเท่ากับปีดประจำให้พวก
 นี แล้วเฉยเอาเงินรายได้ออกใช้แทนค่าเสียหายแก่พวกที่ชั่งเลิกกันไป สรุป
 ความได้ว่า รัฐบาลเข้าจัดการเสียเองทั่วไปโดยความชักชวนให้มีความปรอง
 ดองกันแล้วยังออกเงินตั้งเสริมบำรุงเป็นรางวัลให้ อีกด้วย เพราะฉะนั้นเราจึง
 เห็นว่ามีสเคอร์คอตได้เห็นความเจริญเกิดขึ้นในประเทศอังกฤษมาแล้ว จึง
 เชื่อว่ามีสเคอร์คอตจะสามารถแนะนำกระทรวงการคลังให้ ชินกว่าเก่าได้บาง
 จุดประสงค์ที่จะพูดในที่ นกค้อ การคงธนาคารชาติอย่างเดียวก โดย
 เหตุเหตุผลเมืองของเรายากจนขัดสนด้วยเงินทุน จึง เป็น ข้อปัญหาว่า จะทำ
 ประการใดจึงจะได้ทุนต่างประเทศเข้ามาเข้าหุ้นด้วยธนาคารนี้ สมมติว่า
 รัฐบาลจะเข้าหุ้นเป็นทางรับประกันความมั่นคงของธนาคารมากกว่าครึ่งจำนวน
 ทุน คือ ๒๐ ล้านบาทเศษ ยังเหลืออยู่ อีกครึ่งหนึ่ง (๑๐ ล้านบาท) สุด
 แล้วแต่ว่าต่างประเทศชาติใดจะสมัครมาซื้อหุ้น ด้วย แต่ ธนาคารควร จะได้
 สัมปทานให้มีอำนาจออกทุนเชื่อหนี้ได้สัก ๕๐ ล้านบาท เงิน จะให้รัฐบาล
 สยามกู้ โดยมีคอกเบยอย่างค่าเพียงบหนึ่งร้อยละ ๕ หรือ ๕ ก็ได้ พันธบัตรของ
 รัฐบาลนั้นจะเป็นกำไรของธนาคารได้อีก แต่ ความ ตระเยียด จะจัดการกัน
 อย่างใดต่อไปนั้น มีสเคอร์คอตคงมีความสามารถพอจะแนะนำให้ทำได้ดี

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

ธนาคารชาตินั้น ข้อใหญ่ใจความน้อยว่า จะต้องจำหน่ายทุนที่มีอยู่
และเงินทุนทั้งหลายที่เขาก็นำมาฝาก เพื่อจะต้องการ ดอกเบี้ย หน้าที่ ของ
ธนาคารจึงควรที่จะจำหน่ายเงินทุนและเงินฝากทุกตัวนั้น ออกทำดอกเบี้ย อย่างเร็ว
ที่สุดที่จะทำได้ เป็นต้นว่าถ้าจะมีผู้ มากไปทำทุนแล้ว ธนาคารจะต้องมีผู้
รับประกันอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าต้องขอ ถ้าเป็นเงินจำนวนน้อยเพียงที่จะคงใจ
ตั้งเพราะหวั่นธนาคารแล้ว จะให้กำไรหนึ่งถึงห้า บาทขึ้นไปก็ได้ ผู้ที่ไป
นั้นจะต้องเสียดอกเบี้ยในช่วงเวลาที่เขาทุนไปใช้ เมื่อค้าขายได้กำไรแล้ว
เขาทุนมาตั้งนั้นก็ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยอะไรอีก

พระราชกฤษฎีกาที่จะได้ออกใหม่ คราวนี้ เมื่อได้พิจารณา ดูก็เห็นว่า
รัฐบาล กับกระทรวง กตมาใหม่ ร่วมมือ กันจัด ระเบียบการ ทหาร ด้วยความ พินิจ
พิเคราะห์มาเป็นทศวรรษเจริญมาก ทางยุทธศาสตร์อย่างเคยที่จะรักษาความ
อิสรภาพของชาติไว้ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อกระทรวงกตมาใหม่จะต้องการเงิน
สร้างอาวุธยุทธภัณฑ์หรือเพียงทหารบกทหารเรือสักเท่าใด ผู้ที่รักชาติทั้งหลาย
จะต้องพลีให้ ด้วยความสมัครใจ แต่เงินที่เขาไปใช้ ในการสงครามนั้น ที่แท้
จึงเป็นการเปลืองไปโดยมิได้มีประโยชน์เลยแต่อย่างใด ประดุจดังคนบนหลังควาย
ก็สิ้นทราบไป โดยเหตุที่ควายนั้น เราจึงเห็นว่ารัฐบาลควรจะบำรุงการเศรษฐกิจ
ให้เจริญขึ้นเป็นคู่เคียงกันไป เพราะความเจริญเศรษฐกิจของบ้านเมืองนั้น
จะไม่มีที่สิ้นสุดได้ เศรษฐกิจอย่างเดียวกันแหละจะเพียงทหารและขออรรถา
ดังได้ ยังไม่มีการสงครามแต่ก็จะขึ้นเสมอไป

ความจำเป็นนี้ดังที่กล่าวมานี้ จึง เห็นสมควร ที่จะเร่งเร้า เข้ายรัฐบาล
ให้ ได้ ดึงกัน ตั้งธนาคารชาติ หรือธนาคารกลาง เสียให้ทันใน สมัยประชุม สภา
คราว หน้า.

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

๓๑

(คัดจากหนังสือพิมพ์ 'ศรีกรุง' ประจำวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๗)

เศรษฐกิจสำหรับชาติ

หนังสือพิมพ์ศรีกรุงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๔๗๗ ได้ยกเรื่อง ธนาคาร กดาง หรือธนาคารชาติของสยามมากว่า มีแต่เศรษฐอดผู้ชำรุดในการเงินได้เข้ามาเป็นผู้แนะนำกระทรวงการคลัง มีแต่เศรษฐอดผู้ หลวงประดิษฐมนูธรรมได้ชักชวนเข้ามา เพื่อให้ได้คงคณาวรรณบอการธนาคาร ของสยาม โดยเฉพาะ สันนิษฐานว่า รัฐบาลฝ่ายบริหารการแผ่นดินจะได้ออกพระราชกฤษฎีกาตั้งธนาคารนี้ด้วยความยินยอมของสภาราษฎรในสมัยประชุม หน้า เมื่อเป็นเช่นนั้น ปัญหาต่อไปก็จะอยู่ว่า เมื่อไรจึงจะเป็นเวลาเหมาะที่กรุงสยามจะต้อง ออกจาก ความผูกมัด ด้วยลูกโซ่ติด กับ ปอนด์สเตอร์ลิง ของ อังกฤษ หือ ๓๓ บาทคือ ๑ ปอนด์ การที่เราได้ออกจากฐานมาตราทองคำไปผูกพันกันกับ ปอนด์สเตอร์ลิงของอังกฤษนั้น เราต้องขาดทุนไป เป็นจำนวนมากมาย ถึง ๖๖ เปอรเซ็นต์ ยังเหลืออยู่ ๓๔ เปอรเซ็นต์ แปลว่าเมื่อเราจะต้องเข้าอยู่ในฐานมาตราทองคำ เราจำเป็นจะต้องลดราคาสินค้าของเราลงครึ่งราคา ๓๔ ของทองคำจะต้องมีน้ำหนักเพียง ๐.๖๖ กรัม ประคุดเดียว กับกับราคาสิน Belga ของประเทศเบลเยียม.

นโยบายการเงินแผ่นดินนั้น มีวิธีที่จะพิมพ์ธนบัตร ขึ้นไป เพื่อจะให้ต้นทุนทั้งหลายได้เปรียบเจ้าหนี้ โดยที่จะเอาเงินตราราคาลดไปแลกเปลี่ยนกับเงินตราราคามาก เจ้าหนี้ต้องขาดทุนฝ่ายเดียว ภาษา อังกฤษ เรียกว่า อินเฟลชัน Inflation ซึ่งรัฐบาลไม่ควรจะส่งเสริม เพราะเหตุที่เราจะต้องคิดไปถึงคอกเบี้ยและต้นทุนทั้งหลายที่รัฐบาลกู้ มาจากต่างประเทศรวมเข้ากับราคาสินค้าที่มวลถเราทำเองไม่ได้ ต้องสั่งเข้ามาใช้ เช่น เครื่องเหล็ก, รางรถไฟ และถ่านหิน เป็นต้น ของเหล่านี้เราต้องใช้ด้วยราคาของทุกสิ่งไป

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

มีความสงสัยอยู่ว่า รัฐบาลควรล้มบรรณานาณัติหรืออาจพิมพ์
ธนบัตรขึ้นใช้ชดเชยงบประมาณที่ขาดลงเป็นครั้งคราว เพราะเหตุว่ารัฐบาล
เป็นผู้คงคาเบิกเงินระหว่างประเทศเอง และมีกฎหมายบังคับว่า ธนบัตร
นั้นจะต้องใช้หนี้กันได้ โดยไม่มียกเว้นคณจำนวน และผู้ถือธนบัตรจะเรียกร้อง
เอาทองไปใช้แทนไม่ได้ รัฐบาลเก๋มอำนาจตามกฎหมายเช่นทุกถ้วน ด้รวพ
ราคาสิ่งของทั้งหลายในบ้านเมืองจึงได้พลอยตกต่ำราคาไปกว่าเก๋มอันมาก
เมื่อเป็นเช่นนี้ พลเมืองต้องยากจนลง เพราะไม่ใช่ความผิดของเขาเลย ค่า
แรงงานทุกอย่างต้องลดน้อยลง เพราะเหตุที่ค่าของของราคาแพงนั่นเอง

ต่อไปนี้จะกล่าวถึง Deflation ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับ Inflation
ที่ตรงว่า อำนาจเงินตราที่ใช้หมุนเวียน อยู่ในบ้านเมืองจะมีอำนาจซื้อของได้
มากกว่าเก๋ม เป็นการยกฐานะของประชาชนพลเมืองให้สูงขึ้นด้วยอำนาจเงิน
ที่เขาจะซื้อของได้มากกว่าเก๋มนเอง Deflation จะทำให้สิ่งสินค้าออกไปขาย
นอกประเทศได้มากขึ้น เพราะเหตุที่อำนาจซื้อสินค้าได้มากกว่านั่นเอง จะ
ชวนใจให้ผู้มีทุนซื้อของส่งไปขายหากำไรจากนอกประเทศได้ ปัญหาจึงมีอยู่
ว่า รัฐบาลจะทำประการใดจึงจะรู้ความจริงได้แน่แท้ว่า ธนบัตรที่ได้ออก
ไปแล้วโดยไม่จำกัดจำนวนนั้น จะมาก เกินถ้วน ที่ต้องการในการค้าขายที่แท้จริง
หรือไม่ วิธีที่จะแก้ปัญหาอันนี้ทางเดียว แต่ที่กระทรวงการคลัง จะยกธนบัตร
ไว้จนกว่าราคาสินค้าทั้งหลายจะกลับสูงขึ้นเท่าเก่าได้ วิธีที่จะเปรียบราคาเก๋ม
กับใหม่ให้เห็นปรากฏนักโดยที่จะเอาราคาสินค้าทั้งหลายที่พลเมืองจำเป็นต้อง
บริโภคด้วยกันทุกคนมาตั้งเปรียบเทียบกัน ยกเอาหรณว่า แต่ก่อนปลาหนึ่ง
ขายกันราคาเชิงตะ ๒ อัฐิ เชิงหนึ่ง ๓ ชิ้น ๆ ตะ ๕ คิว เท่ากับ ๘ ตัวครึ่ง ต่อ ๑ อัฐิ
ทุกวันนี้ขายกันเชิงตะ ๘ สตางค์ เชิงหนึ่ง ๒ คิว คือ แพงกว่าเก๋ม เท่ากับค
ตะ ๘ สตางค์ ข้าวสาร แต่ก่อนราคาถึงตะ ๕๐ สตางค์ ทุกวันนี้ราคาถึง

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

๓๓

ดะ ๓.๓๐ บาท แต่จะเอาราคาเดียวกันมาเปรียบเทียบกันไม่ได้ โดยเหตุที่ต่าง
ประเทศต่างก็หารางขายต่างทำนานกันมากจน ชาวต่างประเทศราคาเงินไม่คุ้มค่าแรงทำ
เราจึงจำเป็นต้องหันไปปลูกฝ้ายหรือผลไม้ แทน ฝ้ายก็ดี ผลไม้ก็ดี ถ้า
ได้ทำกันคง ๕๐ ไร่ขึ้นไปแล้ว ผู้ทำจ้างกรรมกรคอยระวัง คายหญ้า และพรวนดินทำ
การแค่น้ำเดียวตลอดฤดูการ ก็จะเห็นผลมั่งมีได้ทันที ค่อยไปจะชักชวน
กันตั้งสหกรณ์รวมแรง รวมทุนกันเข้า เป็นหมู่เดียว บริษัทเดียว ก็สามารรถทำได้
สุดแต่แต่ดัดนิสัยและความสามารถจัดการของเจ้าของที่ดิน แต่ถึงอย่างไร
ก็ดี รัฐบาลจำเป็นต้องเข้าควบคุมระวังไม่ให้เจ้าของ ที่ดินได้เปรียบ กรรมกร
มากเกินไป เช่นกับว่าผู้ใดได้กำไรเกินร้อยละ ๘ เมื่อหัก ค่าแรง
และดอกเบี้ยเงินทุนออกแล้ว เจ้าของงานได้กำไรเกินร้อยละ ๘ จะต้องเสียภาษี
เงินได้เสริมขึ้นอีกเป็นชั้นไป เพราะเราจะเต็มเสียมิได้ว่า นโยบายของรัฐบาล
ประชาธิปไตยนั้นมุ่งประสงค์จะให้ฐานะ ของกรรมกร หรืออภิศักสูงขึ้นเท่าเทียม
กันกับชนบัตเจ้าของทุนอย่างใกล้ชิดที่สุดที่จะทำได้.

(คัดจากหนังสือพิมพ์ 'ศรีกรุง' ประจำวันเสาร์ที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๕)

ธนาคารชาติ

ในสมัยประชุมสภาวิสามัญ ครองนี้ กระทรวงการคลังควรจรร่างพระราชกฤษฎีกาขออนุมัติก่อตั้งสภาฯ เพื่อจะได้ รับผิดชอบตั้งธนาคารชาติหรือธนาคารกลางเสียให้สำเร็จไป.

เอาเป็นการเชื่อแน่วางหน้าได้ ว่าท่านผู้มั่งคั่งจะพร้อมใจออกเสียงให้อนุมัติเป็นเสียงเดียวกัน เมื่อท่านได้ พินิจพิจารณาเห็นว่าเห็นคุณประโยชน์ โดยทางตรงและทางอ้อมเป็นเอกประการดังจะได้บรรยายต่อไป.

๓. ข้อสำคัญยิ่งใหญ่นั่น จะต้องรวบรวม เงิน มาลงทุนในการบำรุงโภคทรัพย์ของบ้านเมืองให้เจริญเติบโตต่อไป เพราะเมื่อไม่มีทุนพอใช้ ในการบำรุงนั้น ก็เป็นอันพินาศด้วยที่จะทำการงานให้สำเร็จไปได้ตามความปรารถนา

ธรรมชาติของการค้าขายทุกชนิดไป ยังมีเงินทุนมากก็มักจะประกอบการแพร่หลายได้แต่ไพศาลมากในเวลาอันสั้น ข้างฝ่าย ผู้มีทุนน้อยก็ต้องคอยทำคอยประหยัดกำไรสะสมจนได้เป็นทุนตามความสามารถของเขา จนกว่าจะได้ชื่อ เป็น ขนบัต คน หนึ่ง

โดยกรณีที่ได้กล่าวมานี้ จึงเป็นการจำเป็นในการที่รัฐประกาศนโยบายของรัฐบาลควรจะช่วยส่งเสริมขนบัตให้รุ่งเรืองอยู่ได้ เพราะท่านเหล่านั้นแหละจะเป็นที่พึ่งของปวงชนราษฎรในทางเศรษฐกิจได้จริง ดังที่จะเห็นเป็นพระยานปรากฏได้ว่า อารยะ ประเทศ ฝ่ายทิศ ตะวันตก และทิศ ตะวันออกไกล เช่น ประเทศจีนและญี่ปุ่น เขาจำเริญชนได้ ก็ด้วยอำนาจเงินทุนที่ใช้หมุนเวียนอยู่ในแผ่นดิน ของเขา ยิ่งเป็น ประเทศญี่ปุ่น ใน ปัจจุบันนี้ ก็ยังจำเริญเดินก้าวหน้าได้รวดเร็ว โดยที่พระเจ้าแผ่นดินเป็นเจ้าของที่ไร่นาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังมีเจ้านายในวงศ์ตระกูลเก่าและบริษัททำการค้าขายที่สำคัญ ๆ เช่นพวก

เรื่อง อนาคตแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

๓๕

พระกตมิตยและทางมิตยบิเป็นต้น พวกเหล่านี้ อยู่ในบังคับของพระเจ้าแผ่นดินมิตาใด ซึ่งมึงนทน์มากมายยิ่งกว่า พระเจ้าแผ่นดินทั้งหลายในโลก เมื่อพวกกตมิตยจะเป็นหัวหน้ายากจนคนแค่นตง พระเจ้าแผ่นดินซึ่งเป็นเจ้าของที่ไร่นาท่องไปนั้น ก็จำเป็นต้องอดทนพวกกตมิตย อย่างที่ที่สุดที่จะทำได้ แต่รัฐประศาสน์นโยบายของประเทศญิบุนนั้น ใช้วิธีจำหน่ายชนบทมากเกินส่วน ต้องการของการค้าขาย เพราะฉะนั้น พวกกรรมกรจึงต้องซื้ออาหารการกินด้วยราคาแพง ทั้งต้องจำเป็นประหยัดทรัพย์อย่างกวดขันมาก จึงจะเลี้ยงชีพไปได้เช่นพวกกตมิตยทุกฉนวน.

อีกฝ่ายหนึ่ง พวกกตมิตยทนมหารพริบจ้างในโรงอุตสาหกรรม ทั้งโรงงานรวบรวมกันตามจังหวัดทั้งหลาย ทั้งโรงอุตสาหกรรมทำสินค้าส่งไปขายนอกประเทศ คนพวกนี้ได้ค่าเลี้ยงชีพน้อย จึงจำเป็นต้องเขารับจ้างพอได้เงินซื้ออาหารพอประทังชีพไปชั่วฉนวนหนึ่ง ๆ นี่ก็เป็นไปตามนโยบายของเจ้าของโรงงานทั้งหลายรวบรวมทุนไว้เป็นกองเดียวกันด้วย เมื่อได้คักค่าใช้สอยน้อยลงเท่าใด ก็ยิ่งมีกำไรในสินค้าที่จำหน่ายกันได้อีก โดยราคาถูก เพื่อส่งออกนอกประเทศไปแข่งแย่งขายราคาค่า ขับไล่สินค้าที่มียูก่อนในประเทศเหล่านั้นให้พ่ายแพ้ไป เช่นการทอผ้าในประเทศอินเดียและในประเทศอังกฤษเป็นต้น ข้าพเจ้ายกเอาความ ดังเดิม ชนบทของประเทศญิบุน มาเป็นอุทาหรณ์ ก็เพื่อให้เห็นว่า เขานิยมไปในทางที่จะรวมเงินทุนของพวกชนบท มากมายเพียงใด และกดค่าจ้างกรรมกรลง กระทำให้ต้องซื้อของอุปโภคบริโภคด้วยราคาแพง

ข้างฝ่ายนโยบายโซเชี่ยลติสติก (Socialistic) ของกรุงสยามนั้น ผิดกันตรงข้าม เรานิยมรัฐบาลเดโมคราซี และเพื่อให้ได้มานกันได้กับคนชนาดานน นโยบายของเราจึงควรจะต้องยกต้นทุนมากให้ มีอำนาจน้อยลงฝ่ายหนึ่ง แล้วตั้งเสริมให้ปวงชนราษฎรที่ชนาดานาให้ มีทุนมากกว่าเก่า เขาทำนองเดียวกันกับนโยบาย ฟาซิสต์ (Facist) ที่มัสโลดิสันผู้เผด็จการ เมือง

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

ประเทศชิตาดี ทำอยู่ แต่ตามนโยบายชนิดนี้ รัฐบาลจำเป็นจะต้องมี
เจ้าพนักงาน ล้อดมือ เข้าไป แหกแซง คอย คบ คม การออกสหกรณ์ กสิกรรม
และหัตถกรรมอย่างกวดขันอยู่ เสมอ มิฉะนั้นนโยบายที่จะกระตุ้น
ให้ดำรงคงไม่สำเร็จ แต่ถึงเช่นนั้นก็ดี มติได้ตั้งก็ต้อง เพ่ง เติง โอนเอียงไป
ช่วยพวกชนบค้อยู่ เสมอ

ประเทศสยามถ้าจะเปรียบกันกับอารยะประเทศทั้งหลายแล้ว ก็คงนับ
ว่าเป็นประเทศที่ขัดสนด้วยเงินทุน จำเป็นจะต้องพึ่งทุนของชาวต่างประเทศ
เข้ามาบำรุงช่วยส่งเสริมการการค้าขายของเราทุกหนทางไป แต่ปัญหา
ที่เราจะต้องช่วยกันรบให้แตกหนักมียุทธวิธีว่า เราจะทำ ประการใด จึงจะ
บังคับให้ผลประโยชน์ ทงออกมาชนในบ้านเมืองนั้น ให้เป็นเงินใช้หมุนเวียนอยู่
ในแผ่นดินไทย เพราะถ้าหากว่าพวกเจ้าของทุนต่างประเทศที่เราชักชวนเข้ามา
ลงทุนนั้น แน่แล้ว, เขาจะตั้งชนกำไรของเขาส่งออกไปยังที่เกิดเมือง บิดรของ
เขาเป็นขรรคมดาอยู่เอง เงินรายนั้นจะไม่ได้กลับเข้ามาเป็นเงินหมุนเวียนอยู่ ใน
ประเทศเราต่อไป เราต้องถือว่าพวกพ่อค้าต่างประเทศทั้งหลายนั้น เมื่อเขา
เห็นว่าจะเอาทุนของเขาเข้ามาลงในเมืองไทยได้ผลดีแล้ว เขาก็จะลงทุนทำ
ไปจนกว่ากำไรซึ่งจะออกจากทุนนั้นจะไม่ต่ำกว่ากำไร ที่เขาจะได้ ใน ประเทศอื่น
เขาคำวที่เราพูดกันว่า “คนไทรมือตลกไทรดก ผูกนกก็อาศัย ครวนหาตลกไทร
ไม่ ผูกนกกับหน” มันนโยบายที่จะเรียกทุนได้ ก็โดยทางที่จะออกไปกู้
(Dehenture) สัญญาใช้ดอกเบยแก่ผู้ ถือหุ้น ถึงแม้ว่าธนาคารจะเอาทุนออก
แลกกับใบบอนด์ของรัฐบาล เมื่อได้ ใบบอนด์นั้นไปแล้ว ก็จะใช้เขาเอาคืนทุน
คืนได้ตามราคาตลาด

การธนาคารกลางของชาติ ยังมีแง่ที่สภาพผู้แทนราษฎร จะเห็นไปได้
หลายแง่ นัก ธนาคารและห้างร้านของชาวต่างประเทศในกรุงสยามและประเทศ
จีนต้องอาศัยพวกกอมปะดอร์ทำการติดต่อกับชาวเมืองทำการแทนผู้จัดการ แทน

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

๓๗

ทุกรายไป พวกทกอมปะดอร์ต้องวางเงินมัดจำประกันความผิด โกงของเขาจนพอเพียงทุนจัดการจะเชื่อถือได้ ข้างฝ่ายผู้จัดการต้องคอยระวัง อยู่เป็นเนืองนิตย์ ว่าทกอมปะดอร์ นั้นจะไม่นำทุนของธนาคารออกให้คนกู้ยืมไปไม่เกินกว่าจำนวนเงินที่ทกอมปะดอร์ ได้วางมัดจำไว้.

ต่อไปนี้ ควรจะจัดการตั้งกองกลาสาธิตไปตามท่าเตียนเป็นทรวมสินค้าทั้งหลายโดยรอบข้าง เช่นกับจะตั้งสาธิตาเมืองนครราชสีมาแห่งหนึ่ง เมืองนครราชสีมาซึ่งเป็นวิเศษขายคอกคอกกันชนไปถึงที่สุดเขตต์ จังหวัด เชียงราย ทางทิศเหนือ และจังหวัดอื่น ๆ ในมณฑลพายัพตลอดเป็นแนวทาง ตรงแนวตรงมาทางทิศใต้ ทางทิศนี้จะตั้งสาธิตาเมืองนครสวรรค์หรือส่งสาธิตาตาม ล้วนสาธิตาคงขึ้นไว้ ในจังหวัดเชียงใหม่ไม่เป็นการจำเป็นนัก แต่ถ้ากระทรวงการคลังจะใช้เจ้าพนักงานที่เป็นข้าหลวงคลังอยู่ทุกแห่งไปเป็นสาธิตา ก็จะได้ใช้ความชำนาญของคนพวกนี้เป็นประโยชน์มาก ในชนต้นได้เงินเดือนอย่างต่ำประจำตัวไปก่อน ต่อเมื่อพนักงานจังหวัดใดได้รับความนิยชมชอบมากขึ้น จึงจำเป็นต้องเพิ่มเติมเงินเดือนให้สมควรแก่วิทยะฐานะของเขา ตามสาธิตาของข้าหลวงคลังเหล่านี้ ผู้รับผิดชอบจะเอาเงินรายได้ของรัฐบาลออกช่วยส่งเสริมการค้าขายในบริเวณถนนให้หมุนเวียนอยู่ได้เต็มที่ ไม่จำเป็นต้องส่งเงินรายได้ตงมากรุงเทพฯ เป็นครั้งคราวไปตามที่เคยมาแล้ว ถ้าสาธิตาใดไม่เงินรายได้พอ กระทรวงการคลังจะตั้งชนบัตร์บรรจุหีบจนไปไว้สำหรับใช้ เมื่อเวลาพอค้าจะต้องการ ก็จะได้ทำได้ โดยดี จำหน่ายชนบัตร์ออกไปเท่าใด ก็ต้องโอนบัญชีส่งมายังกระทรวงทุกครั้งไป ในมณฑลมีสาธิตามีตมเมืองมาก แต่การค้าขายมีน้อย เมื่อเก็บเงินภาษีอากรได้ ก็ต้องส่งตงเงินตงมากรุงเทพฯ ครองตะแค้นต้องแค้นเข่นททำอยู่ ในเวดาลัย การทคองส่งตงเงินมานั้น ต้องใช้ตัวรูดสันติบาตคุมเงินตงมาเด้นขอ โดยทคองเพิ่มจำนวนสันติบาตให้ มีคนมากกว่าการคุมรูด ไปรษณีย์ ซึ่งชนตงอยู่ทุกวัน

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

ถ้าไรธนาคารจะได้มัน เมื่อเราจำเป็นต้องใช้คนต่างประเทศที่จะแจ้ง
 ขอนาเกยงเอาเงินเดือนอย่างมากที่สุดที่จะเกยงเอาได้นั้น บางทีในสองสามปี
 แรก ธนาคารจะกดขี่ชาติทุนไปเสียอีก ถ้าคนต่างประเทศพวกนั้นเอาใจแต่เมื่อไป
 ข้างจะช่วยคนชาติของเขาให้ ได้เปรียบยิ่งขึ้น ถ้าไว้ก็ยังได้ของลงไปอีก เพราะ
 เหตุสมควรจะผูกหัดผูกของในบ้านเมืองจนแทนตัวชาวต่างประเทศให้ ได้เร็วที่สุด
 ที่จะทำได้ .ทั้งจะได้ความดีมรรลภาพดีกว่าด้วย

ดั่งนี้แล้วรัฐบาลจะคงบริษัททุนจากัดจนเป็นเจ้าของธนาคารกลาง ถ้า
 รัฐบาลถือหุ้นสักครึ่งหนึ่ง ธนาคารนั้นจะต้องมีคนเชื่อถือมากจนเป็นธรรมดา
 อยู่เอง พวกธนาคารต่างประเทศทั้งหลายที่มีอยู่ ๕-๖ ธนาคารนั้น อาจจะให้
 ความแนะนำของเขาเป็นคุณประโยชน์ได้บ้าง ถ้าเขาจะคงเป็นบริษัทชนิดเกิด
 อันเตอร์ไรท์ (Syndicate Under writes) รับเหมา ออกทุนให้รัฐบาลสัก ๓๐
 ล้านบาท ก็ถ้ามารดจะทำการได้สำเร็จ เขาก็มีกำไรขายหุ้นในเมื่อซื้อเพียง
 ของรัฐบาลกำลังจะเฟื่องฟู เพราะความมั่นคงของธนาคารที่รัฐบาลเป็นประกัน
 อยู่ ครึ่งหนึ่งนั่นเอง

การที่จะเอาทุนของธนาคารออกจำหน่ายนั้น ในไม่ช้าคงบ้จะจำหน่าย
 หาคืนไม่ได้ ผู้ถือหุ้นควรจะตั้งญานอนตั้งเป็น ๔ งวดเป็นคั่น แต่ความละเอียด
 เหล่านี้จะต้องสุดแล้วแต่ผู้จัดการจะวางองค์การตั้ง จะพูดมากไปอาจจะเป็น
 การเดาผิดไปได้ จึงขอยุติแต่เพียงนี้ก่อน ขอยืนยันแต่ว่าให้ท่านสมาชิ
 กสภาฯ ผู้มีเกียรติสูงเลื่อมใสการของธนาคารชาติให้เต็มที่

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของพระยาสุริยานุวัตร

(คัดจาก หนังสือพิมพ์ 'ศรีกรุง' ประจำวันพุธที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๗)

ธนาคารชาติ

หนังสือพิมพ์ศรีกรุงลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. นี เร่งเร้าให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รับเสนอญัตติ ขอให้ กระทรวง การคลัง ตั้งธนาคารชาติ ขึ้นใน สันนิยประชุมสามัญครั้งหน้า ได้บรรยายคุณประโยชน์ ซึ่งปวงชนราษฎรชาวดสยามจะได้รับเป็นชนกประการ.

วันนี้ จะขอกล่าว ประโยชน์ สำคัญ ที่จะได้ แก่บรรดาพวกราษฎร ธนาคารที่ถนัดทางการค้าขาย แลยังไร้ทรัพย์อยู่ จะกู้ยืมเงินที่ไหนไม่ได้ ก็เป็นอันพินิจด้วยที่จะทำการค้าได้สิ้นปรารถนา ในวันนี้จะขอแนะนำวิธีที่จะตั้งธนาคารที่คนจำพวกนี้ต่อไป แต่ในขั้นต้นจะต้องเร่งให้ฝ่ายบริหารการแผ่นดินได้ตั้งธนาคารกลางหรือธนาคารชาติขึ้นเสียก่อน เมื่อมีธนาคารเกิดขึ้นแล้ว รัฐบาลจึงจะเอาการเชื่อนั้นมาใช้ตั้งธนาคารพวกนี้ได้

ธรรมดาของธนาคารมีหน้าที่อันสำคัญที่สุด เป็นที่บุคคล ขึ้นตาม สัมปทานพิเศษนั้น ข้อใหญ่ใจความ จะต้องรวบรวม เงินฝาก ทงหลายมาให้เจ้าจำนำของเขาไปทำทุน ยิ่งจำนำเขาออกได้มาก ก็ยิ่งจะกำไรมากจนความดี ธนาคารเช่นหนังสือพิมพ์ศรีกรุงได้แนะนำนั้น นอกจากจะเอาทุนส่วนตัวของธนาคารเองออกเพิ่มเติมแล้ว ยังจะได้ ings รัฐบาล เป็นส่วนใหญ่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง โดยกรณที่รัฐบาลจะให้สัมปทานพิเศษแก่ธนาคารจำกัดสินใช้ (Joint Stock Banking Association) เป็น นิตยบุคคล ขึ้น และโดยกรณที่รัฐบาลจะได้ ถือหุ้นของธนาคารนี้ ก็เป็นอันว่ารัฐบาลเป็นผู้รับประกันอยู่ในตัวเอง ธนาคารจะเป็นมั่นคงแน่นอนคงที่จะไม่ต้อถึงล้มละลายไปในเวลาประเทศสยามยังต้งเป็นอิสสรภาพอยู่ได้ ชาวคนไทยจะเอื้กเกริกดังก้องไปประดุจเสียงปืนตู่ใหญ่ที่ภาษาของอังกฤษเรียกว่า Boom ซึ่งจะสัมพันธ์กับ

ที่เศรษฐกิจของโลกกำลังจะเขมือบกำหนัดเงินขึ้น จะยกอุทาหรณ์ของความ
เจริญที่กำลังจะเกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและในทวีปยุโรป มีประเทศอังกฤษ
เป็นต้น โดยที่เห็นว่าจำนวนกรรมกรท่างงานลดน้อยลงกว่าปีก่อนๆ เป็นนัก
หนา ประเทศอังกฤษเวลานี้จะมีเงินรายได้เป็นกำไรในการค้าของเขามาถึงแค่
พ.ศ. ๒๔๖๗ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๘ เศรษฐกิจในประเทศยุโรปทั่วไป ก็ค่อยเจริญขึ้น
ประคองด้วยกัน เราเชื่อว่ามรดกที่เศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาและยุโรปตกต่ำ
ลงถึงที่สุดแล้ว ความตกต่ำนั้นจึงค่อยแพร่หลายออกมาถึงประเทศตะวันออกไกล
คือทวีปเอเชีย ทงทวีป บัดนี้ เศรษฐกิจใน ทวีปยุโรป และอเมริกา กลับค่อย
กระเตื้องขึ้น ความเจริญก้าวหน้าของเงินคงจะค่อยแผ่ไพศาลตามมาถึงทวีปเอเชีย
ดังที่ได้เห็นปรากฏแล้วว่า เมื่อเร็ว ๆ นี้รัฐบาลเกาะซิดอนออกเงินของอังกฤษเพื่อ
การปลูกต้นไม้ชา เมื่อธนาคารอังกฤษประกาศเรียกผู้ล้มครจะให้กู้แล้ว เบ็ด
ทรายยอมล้มครเพียงชั่วเวลา ๒ ชั่วโมงเท่านั้น ก็รวมบัญชีได้เป็นจำนวนเกิน
กว่าสิบเท่าตัว

การที่ธนาคารจะเอาเงินเช้อหนออกจำหน่ายนั้น เป็นอันว่าทำ Inflation
จำหน่ายเงินเกินความต้องการของการค้าขายอยู่แล้ว แต่เมื่อ มา คิด ถึง ว่า
เทศบาตในพระราชอาณาเขต จะต้องสร้าง การประปา การไฟฟ้า การสูบน้ำ
ทำโรงงานแข็ง การไปรษณีย์ โทรเลข ซึ่งจะรวมได้ว่าเป็นรัฐพาณิชย์ทั่วไปแล้ว
เทศบาตทุกจังหวัดจะต้องมาขอกู้เงินจากธนาคารไปใช้ เมื่อเทศบาตจังหวัด
ใด คิดคำนวณเห็นแน่ว่าจะได้กำไรมาเสียชอกเมยให้ธนาคาร แน่จน แล้ว จึง
จะได้ตกลงกันมาขอ กู้ยืม ข้างฝ่ายธนาคารเห็นว่าจะมีที่ได้นับต้นอยู่นั้น คง
ก็จะให้ไป ตามความปรารถนาของจังหวัดต่าง ๆ

เรื่องที่จะส่งเคราะห์ให้คนอนาถาถนดทางการค้านั้น ธนาคารจะทรง
ทุนให้คนหนึ่งๆ ได้ตั้งแต่ ๓๐๐ บาทขึ้นไป มีเขตคนที่สุดเพียงคนละ ๓,๐๐๐ บาท
จะค่อยคงคนให้ กู้ยืมแต่ในมณฑลกรุงเทพฯ ไปก่อน ไม่ช้าราษฎรตามชนบท

เรื่อง ธนาคารแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

๔๑

เขาใจการรุดแควก็จะมาชอกช้ำจากธนาคาร ซึ่งจะคิดเอาดอกเบี้ย เกินร้อยละ ๗
เปอร์เซ็นต์คงคอบไม่ได้ เพราะกฎหมายห้าม

ผู้ใดจะชอกเงินจากธนาคาร ธนาคารจะให้กู้ไปได้อย่างน้อยเพียง
๒ หรือ ๓ เดือนแล้วแต่ผู้ ทวงข้อเป็นประกันจนหมดฐานล้มควรที่จะเชอ
ไต่มนคง ทำเช่นนี้เชื่อว่าจะไม่เกิดคดีฟ้องร้องกันขึ้นในศาลเป็นอันขาด ธนาคาร
จำกัดจำนวนให้กู้ไปรายละเล็กน้อยเท่านั้น ถ้าผู้กู้นำเงินมาส่งคืนไม่ได้ ผู้
รับประกันก็ต้องใช้แทน ทำอย่างเดียวกันกับการตั้งเคราะห์ ที่เขาทำกันอยู่ เป็น
แบบแผนในประเทศอังกฤษแลอื่นใด ซึ่งตักหน้างคนค้าขายมีเงินจนกลายเป็นชนบท
ขึ้นได้ วิชาจะทำงานนี้ ผู้ กจะตองเสียดอกเบี้ยตามสัญญาในชั่วเวลาที่ขยงมิได้
เอาคืนและดอกเบี้ยมาส่งคืน เมื่อใดส่งคืนแล้วจึงคงคืนกูยืมกันไปใหม่ จะยก
อุทาหรณ์มากถ่วงคงคอบไปน.

แม้เขาเรือจ้าง ๒ แฉวจะต้องการทุนซื้อเรือลำหนึ่ง เป็นราคา ๘๐ บาท ต้อง
การซื้อสินค้าบรรทุกเรือนหนึ่ง ๔๐ บาท จึงจะเข้าพวกเรือขาวขึ้นไปถึงกรุงเก่า
แต่ก็ปล่อยเรือออกแฉวเรือขายแตกขาวเปิดอกไปตามไร่นา เทยวหนึ่งเป็นเวลา
ประมาณ ๓๐ วัน เมื่อมาถึงกรุงเทพ ก็นำคืนเงินและดอกเบี้ยไปส่งนายธนาคาร
แต่ก็คงตนทำสัญญากำหนดเวลาให้ไปอย่างที่ทำมาแต่เดิม นายธนาคารจะต้อง
เรียกประกัน คนหนึ่ง หรือสองคน ดังที่ได้อำมาทำก่อนมาทำสัญญาใหม่

เมื่อความรู้ เช่นทุกถ่วงมานได้แพร่หลายออกไปถึงชาวชนบทแล้ว ผู้ กนี้
ในการค้าต่างก็จะมาชอกช้ำเงิน จนถึงที่สุดธนาคารจะต้องชอกอนุมัติเพิ่มเติมทุน
ขึ้น เป็น คน ๆ คอบไป การ ตั้งเคราะห์ แก่ คน ธนาคารนั้นแหละ ควรจะเป็นความ
ปรารภของรัฐบาล

ในเรื่องการเงินมีทฤษฎีอย่างหนึ่ง ที่ว่าจะสร้างสิ่งที่ไม่อะไรให้บังเกิด

๔๒ เรื่อง ธนาकारแห่งชาติ ของ พระยาสุริยานุวัตร

ผดขนได้ คือต้องใช้ วิชาคำนวณบวกกับตามตำราพิชคณิต คือเครื่องหมาย
ต่างกันคุณกันเป็นลบ เครื่องหมายเหมือนกันคุณกันเป็นบวก

-|- X - เป็น - ; - X - เป็น -|- ;
บวก คุณ ลบ เป็น ลบ ; ลบ คุณ ลบ เป็น บวก ;

ยก อทาพรณ์ ว่า.

นาย ก. ยืมเงินนาย ข. มา ๑๐๐ บาท จึง เป็นอันว่า นาย ก. ไม่มีเงินแล้ว
ยังเข้าเป็นหนี้ นาย ข. ถึง ๑๐๐ บาท ถ้า นาย ข. ยกหนี้ให้ นาย ก. กลับมามีหนี้
อย่างเก่า ถ้า นาย ข. ไม่ยกให้ นาย ก. ก็ยัง จะเอาหนี้นั้นไปใช้ เป็นประโยชน์
ได้ต่อไป เท่ากับว่า นาย ก. สร้างภาระขึ้นจากสิ่งที่ไม่ภาระได้.

ทฤษฎีที่กล่าวไว้ ได้ ในสรรพสิ่งการค้าขายทุกชนิดไป แต่ในเรื่องการ
เชื่อหนค่อ (Credit) นั้นเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง สมมติว่า นาย ก. มีทุนอยู่ ๑๐๐ บาท
แต่ยังเข้าเป็นหนี้ นาย ข. อีก ๑๐๐ บาทด้วย ถ้าตามทฤษฎีนั้นก็ต้องเขียนว่า ๐-๑๐๐
แต่ถ้า นาย ข. ยกหนี้ให้ ททรัพย์ สิ้นของ นาย ก. ก็ต้องเป็น -๐ แปลว่า นาย ก. ไม่
ต้องเป็นหนี้ใครต่อไป แต่ถ้า นาย ข. ไม่ยกให้ ททรัพย์ สิ้นของ นาย ก. ก็เป็น -๐
คือ นาย ก. ไม่มีททรัพย์ สิ้น แต่ยังเข้าเป็นหนี้ นาย ข. อีก ๑๐๐ บาท และตาม
ทฤษฎีของ เศรษฐกิจนั้น ก็ตรงกับว่า เครื่องหมาย ต่างกัน คุณ กัน เป็นลบ
เครื่องหมายเหมือนกัน คุณ กันเป็นบวก เมื่อนับว่าททรัพย์ สิ้นของ นาย ก. เป็นหนี้
แล้ว นาย ก. ก็เห็นว่าที่จะต้องให้เงินใช้หนี้ให้จึงได้ หรือถ้าจะไม่มีเงินใช้หนี้
นาย ข. ก็ต้องยอมคดสิทธิของตัวเองในพฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง (Obligation)

ขอให้ดูประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๓ มาตรา ๑๒๒๘ ที่เกี่ยวกับ
กับทะเบียนใบหุ้นนี้.

332.

ส.

2034

ผู้เขียน ส. วิชาพุทธ, พ. ๒
เรื่อง จ. ทศกร. ๑๑๖๖๖๖

2034

